

Souhrnná teritoriální informace Bělorusko

Zpracováno a aktualizováno zastupitelským úřadem ČR v Minsku (Bělorusko) ke dni 18. 5.
2020 16:35

Seznam kapitol souhrnné teritoriální informace:

1. Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled (s.2)
2. Zahraniční obchod a investice (s.13)
3. Vztahy země s EU (s.20)
4. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR (s.22)
5. Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu (s.27)
6. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu (s.33)
7. Kontakty (s.50)

1. Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled

Rozloha Běloruské republiky činí 207,6 tis. km², jedná se o rovinaté území, mezi největší řeky patří Dněpr, Západní Dvina a Němen. Na teritoriu republiky se nachází více jak deset tisíc jezer. 42 % území Běloruska tvoří zemědělská půda, 39% území pokrývají lesy. V Bělorusku (2020) žije 9,408 milionu obyvatel, z toho 77 % žije ve městech. Bělorusko se člení na 6 oblastí (Bretská, Vitebská, Gomelská, Grodněnská, Mogilevská a Minská), které se dělí na 118 okresů. Hlavní město republiky je Minsk (2,02 milionu obyvatel). V ekonomické oblasti se jedná o zemi exportní, průmyslovou, s rozvinutým sektorem zemědělství. Země exportuje zejména nákladní automobily, traktory, silničně-strojovou techniku. Ze zemědělské oblasti je Bělorusko významným exportérem hnojiv, z oblasti potravinářství zejména sýrů, másla a masných výrobků.

Podkapitoly:

- 1.1. [Oficiální název státu, složení vlády](#)
- 1.2. [Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek, demografické složení \(vč. národnosti, náboženských skupin\)](#)
- 1.3. [Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let \(nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti\). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.](#)
- 1.4. [Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let](#)
- 1.5. [Platební bilance \(běžný, kapitálový, finanční účet\), devizové rezervy \(za posledních 5 let\), veřejný dluh vůči HDP, zahraniční zadluženost, dluhová služba](#)
- 1.6. [Bankovní systém \(hlavní banky a pojišťovny\)](#)
- 1.7. [Daňový systém](#)

1.1 Oficiální název státu, složení vlády

Běloruská republika (bělorusky Рэспубліка Беларусь, rusky Республика Беларусь, anglicky the Republic of Belarus).

Složení vlády:

Běloruskou vládu tvoří *Rada ministrů Republiky Bělorus*, zvláště může zasedat tzv. předsednictvo (Prezidium) rady ministrů (vlády). Členové vlády k **15. 5. 2020**:

Předsednictvo:

- předseda vlády: Sergej Nikolajevič RUMAS
- vedoucí úřadu prezidenta: Maksim Vladimirovič RYŽENKOV
- předseda výboru státní kontroly: Leonid Vasiljevič ANFIMOV
- první místopředseda vlády: Dmitrij Nikolajevič KRUTOJ
- místopředseda vlády: Vladimir Andrejevič DVORNIK
- místopředseda vlády: Vladimir Jevgenjevič KUCHAROV
- místopředseda vlády: Jurij Viktorovič NAZAROV
- místopředseda vlády: Igor Viktorovič PETRYŠENKO
- ministr hospodářství: Aleksandr Viktorovič ČERVJAKOV
- ministr financí: Maksim Leonidovič JERMOLOVIČ
- ministr zahraničních věcí: Vladimir Vladimirovič MAKEJ

Ministři:

- ministr antimonopolní regulace a obchodu (MART): Vladimir Vasiljevič KOLTOVIČ
- ministr architektury a výstavby (Ministrojarchitektury): Dmitrij Michajlovič MIKULENOK

- ministr vnitřních záležitostí (MVD): Jurij Chadžymuratovič KARAEV
- ministr bytového a komunálního hospodářství (Minžilkomchoz): Aleksandr Aleksandrovič TĚRECHOV
- ministr zdravotnictví (Minzdrav): Vladimir Stepanovič KARANIK
- ministr zahraničních věcí: Vladimir Vladimirovič MAKEJ
- ministr informací (Mininform): Alexandr Nikolajevič KARJUKEVIČ
- ministr kultury (Minkultury): Jurij Pavlovič BONDAR
- ministr lesního hospodářství (Minleschoz): Vitalij Alexandrovič DROŽŽA
- ministr obrany (Minoborony): Viktor Genadijevič CHRENIN
- ministr vzdělávání (Minobrazovanie): Igor Vasiljevič KARPENKO
- ministr pro daně a poplatky (MNS): Sergej Eduardovič NALIVAJKO
- ministr pro mimořádné události (MČS): Vladimir Aleksandrovič VAŠČENKO
- ministr přírodních zdrojů a ochrany životního prostředí (Minprirody): Andrej Pavlovič CHUDYK
- ministr průmyslu (Minprom): Pavel Vladimirovič UTJUPIN
- ministr spojů a informatizace (Minsvjazi): Konstantin Konstantinovič ŠULGAN
- ministr zemědělského hospodářství a potravin (Minselchozprod): Ivan Ivanovič KRUPKO
- ministr sportu a turistiky (Minsport): Sergej Michajlovič KOVALČUK
- ministr dopravy a komunikací (Mintrans): Alexej Nikolajevič AVRAMENKO
- ministr práce a sociální ochrany (Mintruda i soczaščity): Irina Anatoljevna KOSTEVIČ
- ministr financí (Minfin): Maxim Leonidovič JERMOLOVIČ
- ministr hospodářství (Minekonomiki): Aleksandr Viktorovič ČERVJAKOV
- ministr spravedlnosti (Minjust): Oleg Leonidovič SLIŽEVSKIJ

1.2 Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek, demografické složení (vč. národnosti, náboženských skupin)

Na začátku roku 2020 žilo v Bělorusku 9,408 mil. obyvatel, z toho v produktivním věku (muži: 15-60,5 roků, ženy: 16-55,5 roků) 5,432 mil. osob. Městského obyvatelstva je 78,1%. Při přirozeném poklesu počtu obyvatel v r. 2016 o cca 17 tis. osob, pokles celkového počtu obyvatel zmírnila čisté zahraniční imigrace v počtu necelých 4 tis. osob. Podle sčítání lidu v r. 2009 je národnostní složení v Bělorusku následující: Bělorusové tvoří 83,7% obyvatel, Rusové 8,2% (785 tis.), statisticky významnou menšinu tvoří dále Poláci 3,1% (295 tis.), Ukrajinci 1,7% (159 tis., zřejmě to v současnosti bude již o vyšší desítky tisíc více) a Židé 0,1% (13 tis.). Z ostatních národností jsou zastoupeni Arméni, Tataři, Romové, Ázerbájdžánci, Litevci, Moldavané, Turkmeni, Němci, Gruzínci, Čičané, Uzbeki, Lotyšci, Kazaši, Arabové, Čuvaši aj. Poslední sčítání lidu proběhlo na konci října r. 2019.

Zhruba 60% obyvatel Běloruska se považuje za věřící, z nich je drtivá většina křesťanů (82% pravoslavných, 12% katolíků, 6% dalších konfesí – zejm. protestantů a uniátů), dále je v Bělorusku přítomen judaismus a islám. Do roku 2020 bylo podle zákona zaregistrováno 26 konfesí a církevních směrů s 3488 církevními obcemi.

1.3 Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.

Nejistota kolem podmínek dodávek ruské ropy a plynu, nižší poptávka po běloruském zboží na světových trzích, podpora ekonomického růstu prostřednictvím stimulace domácí poptávky (úvěry, zahraničními půjčkami a výrobou „na sklad“), přeregulovaná ekonomika, direktivní zvyšování mezd jako jeden ze slibů předvolební Lukašenkovy kampaně bez odpovídajícího zvýšení produktivity práce – tyto a další faktory přivedly běloruskou ekonomiku ke zhoršení výkonnostních parametrů v roce 2019.

Podle údajů Státního statistického výboru Běloruska hrubý domácí produkt (HDP) země vzrostl – v roce 2019 činil 63,0

mld. USD, čili +1,2 % ve srovnání s předchozím rokem. Růst HDP je tedy dalece vzdálen původní oficiální prognóze běloruské vlády, která operovala s růstem HDP až o 4 %. Za hlavní úspěch lze však považovat udržení inflace na nízké úrovni (+4,7 %). (Index spotřebitelských cen v měsíčním srovnání: +0,9 % v lednu, +1,3 % v únoru, +0,4 % v březnu, +0,04 % v dubnu, +0,3 % v květnu a -0,1 % v červnu, +0,2% v červenci, -0,2% v srpnu, +0,5 % v září, +0,5% v říjnu, +0,2% v listopadu a +0,5% v prosinci). HDP země za první čtvrtletí roku 2020 meziročně poklesl v průměru o -0,3 % na 13,52 mld. USD (loni +1,1 %). K poklesu došlo na pozadí nízké srovnávací základny (v lednu až březnu 2019 růst HDP +1,3%), který indikuje výrazné oslabení ekonomiky. Inflace v 1. čtvrtletí činila 2,7 % (Index spotřebitelských cen v měsíčním srovnání: +1,0 % v únoru a +0,9 % v březnu; meziročně vzrostly spotřebitelské ceny v březnu o +4,9 %, což bylo o 0,5 procentního bodu více než v únoru). U průmyslové výroby v období leden – březen 2020 došlo k poklesu o -2,7 % na 26,7 mld. BYN. Těžební průmysl poklesl o -1,8 %; zpracovatelský průmysl o -2,1 %. Takový vývoj průmyslové výroby byl doprovázen hmatatelným nárůstem „výroby na sklad“. Na začátku dubna 2020 činily zásoby hotových výrobků ve skladech průmyslových podniků 5 464 mld. BYN – čili 76,4 % průměrného měsíčního objemu průmyslové výroby proti 65,5 % před rokem. Omezení dodávek ropy a následné nedostatečné vyřízení běloruských ropných rafinerií významně komplikoval práci petrochemického a dopravního sektoru. Objem zemědělské produkce vykázal růst o +5,5 % na 2 804,5 mil. BYN.

Podle prognózy schválené prezidentem Alexandrem Lukašenkem by růst HDP v roce 2020 měl činit 2,8%. Vláda sází především na oživení domácí poptávky. Avšak s ohledem na uvolnění měnové politiky a navyšování mezd administrativními způsoby bez ohledu na produktivitu práce bude velmi obtížné naplnit prezidentovo očekávání a udržet nízkou úroveň inflace i v letošním roce.

Rok 2020 bude pro Bělorusko v mnoha ohledech klíčový a ukáže, zda se běloruské vedení ze svých předchozích chyb poučilo. Výchozí podmínky přitom nejsou vůbec ideální. Vývoj situace bude v mnohém záviset na nových podmínkách dodávek ruské ropy (částečná náhrada ruské ropy dražší alternativou nevyhnutelně povede k růstu ceny paliv na domácím trhu, což znamená, že se bude vyvíjet negativní tlak na inflační procesy) a celkové spolupráci s Ruskem (přístup běloruské produkce na ruský trh a současně ruský tlak na přístup k běloruským aktivům) a na případném dalším zlepšení vztahů s EU a USA. Na směřování běloruské ekonomiky bude mít nepochybně vliv i schopnost prezidenta porozumět potřebě strukturálních reforem a začít provádět přísnou peněžně úvěrovou politiku, ořezat státní subvence, zaměřit se na podporu exportu a zejména zahraničních investic (mj. akcelerací privatizačních procesů).

To vyžaduje tvrdé kroky spojené s očistěním ekonomiky od ztrátových podniků, s redukcí stavu zaměstnanců a dalšími nepopulárními opatřeními. Doposud na to připraven nebyl, odmítal reformovat běloruský ekonomický model, stejně jako hromadně privatizovat státní majetek. A pravděpodobně tomu nebude jinak ani ve volebním roce.

Základní makroekonomické ukazatele

	2015	2016	2017	2018	2019
HDP (mld. BYN)	89,9	94,3	105,2	121,6	132,0
v % k předchozímu roku	96,2	97,4	102,4	103,0	101,2
HDP (mld. USD)	56,8	47,5	54,5	56,59	63,0
Podíl výroby na HDP (%)	39,0	37,9	39,1	37,9	38,1
z toho podíl průmyslu	21,3	20,3	22,2	26,1	25,7

(%)					
z toho podíl zemědělství, lesnictví a rybnářství (%)	6,3	6,8	7,8	6,4	6,8
z toho podíl stavebnictví (%)	7,8	5,7	5,3	5,3	5,6
Podíl služeb na HDP (%)	47,7	48,5	47,7	47,7	48,8
HDP na 1 obyvatele (tis. BYN)	9,5	9,9	11,1	12,8	14,0
Investice do základního kapitálu (mld. BYN)	20,7152	18,710	21,034	25,004	27,845
Obrat zahraničního obchodu (mil. USD)	65495	59886	72976	83247	84 175
Vývoz zboží a služeb (mil. USD)	32798	29927	36529	41970	41 966
Dovoz zboží a služeb (mil. USD)	32697	29959	36447	41277	42 209
Saldo zahraničního obchodu (mil. USD)	101	-32	82	693	-243,2
Inflace (%)	12,0	10,6	4,6	5,6	4,7
Nezaměstnanost (tis. osob)	43,3	35,3	22,9	12,5	8,8
Nezaměstnaných k ekon. aktivnímu obyv.	1,0	0,8	0,5	0,3	0,2

(%)					
Nominální průměrná měsíční mzda (BYN)	671,5	722,7	822,8	971,4	1119,7
Růst reálné mzdy v % k předchozímu roku	97,7	96,2	107,5	111,6	109,1
Průměrná měsíční penze (BYN)	280,6	297,0	314,3	381,2	431,3
Růst reálné penze v % k předchozímu roku	94,8	95,7	101,2	114,8	113,1
Maloobchodní obrat (mld. BYN)	34,7	36,9	40,2	44,7	49,28
v % k předchozímu roku	98,7	95,8	104,4	108,4	104,2
Mezinárodní rezervní aktiva (mil. USD)	4 175,8	4 927,2	7 315,3	7 157,6	9 393,9
Kurz BYN/USD (ke konci roku)	1,8569	1,9585	1,9727	2,1598	2,1036
Kurz BYN/EUR (ke konci roku)	2,0300	2,0450	2,3553	2,4734	2,3524

Zdroj: Národní statistický výbor Běloruska, Výzkumný ústav IPM, Národní banka Běloruska

1.4 Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let

Rozpočet státní správy se skládá z Konsolidovaného rozpočtu a rozpočtu Fondu sociální ochrany obyvatel. Konsolidovaný rozpočet se dále skládá z republikového rozpočtu a místních rozpočtů.

Rozpočet státní správy (v mld. BYN)

	2015	2016	2017	2018	2019

Příjmy konsolidovaného rozpočtu	26,632	28,526	31,651	37,683	39,139
z toho příjmy republikového rozpočtu	16,721	17,763	19,772	24,389	24,275
místních rozpočtů	13,823	15,2	16,385	17,826	20,150
Výdaje konsolidovaného rozpočtu	25,038	2,322	28,727	33,090	35,998
z toho výdaje republikového rozpočtu	15,214	16,751	17,000	19,729	21,146
místních rozpočtů	13,759	15,0	16,213	17,893	20,135
Saldo konsolidovaného rozpočtu	+1,594	+1,204	+2,925	+4,594	+3142
z toho saldo republikového rozpočtu	+1,507	+1,013	+2,771	+4,661	+3129
místních rozpočtů	+0,065	+0,2	+0,172	-0,067	+0,015
Saldo Fondu sociální ochrany obyvatel	-0,3408	+0,207	+0,198	+0,315	+101
příjmy fondu	10,4785	11,749	12,462	13,930	15912
výdaje fondu	10,819	11,542	12,264	13,615	15811
Saldo rozpočtu státní správy	+1,254	+1,411	+3,123	+4,909	+3243

Zdroj: <http://www.minfin.gov.by/upload/bp/doklad/2019/yd2019.pdf>

1.5 Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let), veřejný dluh vůči HDP, zahraniční zadluženost, dluhová služba

Platební bilance (v mil. USD)

	2015	2016	2017	2018	2019
I. Běžný účet	-1 831,0	-1 611,9	-945,2	24,2	-1 165,6
1. Saldo - zboží a služby	100,7	-32,0	82,9	929,1	-292,7
z toho saldo zboží	-2 142,5	-2 511,3	-2 978,9	-2 502,8	-4 076,5
saldo služeb	2 243,2	2 479,3	3 061,8	3 431,9	3 783,8
2. Saldo - výnosy	-2 465,8	-2 191,5	-2 058,1	-2 146,3	-1 909,5
3. Saldo - běžné převody	534,1	611,6	1 030,0	1 428,3	
II. Kapitálový a finanční účet					
1. Kapitálový účet	4,6	6,5	1,5	20,4	34,9
2. Finanční účet	-702,1	-1 228,9	-1 730,2	329,3	-2 452,1
2.1. Přímé investice	-1 545,7	-1 207,6	-1 242,5	-1 371,3	-1 300,0
2.2. Portfoliové investice	952,1	-637,4	-1 265,8	585,3	500,8
2.3. Výrobní finanční nástroje	24,7	2,3	-0,2	4,6	2,8
2.4. Ostatní investice	-133,2	539,3	743,3	1 110,7	-654,1
z toho Aktiva	442,4	-929,8	60,6	1 657,7	-64,0
Závazky	575,6	-1 469,1	-687,7	547,1	590,1

III. Statistické rozdíly	516,4	874,6	577,2	178,1	480,1
IV. Financování (změna rezervních aktiv)	-620,1	482,6	2 063,7	-106,7	1 801,5

Zdroj: Národní banka Běloruska

Zadluženost Běloruska (v mil. USD)

	2015	2016	2017	2018	2019
celkový zahraniční dluh	38 258,5	37 517,4	39 929,3	39 043,8	40750,3
veřejný dluh vůči HDP (%)	67,3	68,6	72,9	65,3	64,5,9
státní zahraniční dluh	22 517,6	22 382,3	24 970,2	25 210,0	25 438,1
podíl zahraničního státního dluhu k HDP (%)	39,6	46,8	43,2	44,6	40,2
z toho dluh orgánů státní správy	12 972,5	14 151,1	17 261,2	17 410,4	17 148,3
podíl dluhu orgánů státní správy k HDP (%)	22,8	29,6	31,7	32,0	24,1

Zdroj: Ministerstvo financí Běloruska

Dluhová služba - běloruský stát (podle MF BY) si v roce 2019 půjčil na zahraničních trzích 1 643,6 mil USD a splatil 1 511,3 mil USD dluhů. Vláda a banky Ruské federace poskytly Bělorusku celkem 730,2 mil USD; čínské banky poskytly celkem 638,1 mil USD; 150,5 mil USD - rozmístění eurobondů; 94,2 mil USD půjčila Mezinárodní banka pro rekonstrukci a rozvoj; 30,6 mil USD půjčila Evropská banka pro rekonstrukci a rozvoj.

1.6 Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)

Základní ukazatele bankovního sektoru

	k 1. 1. 2016	k 1. 1. 2017	k 1. 1. 2018	k 1. 1. 2019	k 1. 1. 2020
Banky zaregistrované Národní bankou Běloruska ¹	26	24	24	24	24
z toho banky státní	5	5	5	5	5
Základní jmění bank (mld. BYN)	4,4848	4,7197	5,179	5,449	5,532
z toho podíl zahraničního kapitálu (v %)	14,99	16,69	*	17,80	*
Zastoupení zahraničních bank ²	*	5	4	5	5

Zdroj: Národní banka Běloruska

Poznámka: ¹) včetně bank se zahraniční účastí - kapitálová účast z Ruska, Kypru, Rakouska, Ukrajiny, Velké Británie, Holandska, Německa, Švýcarska, Lucemburska, Kazachstánu, Lotyšska, Libanonu a Íránu.

²) Commerzbank AG (Německo), Межгосударственный банк, ЗАО ЮниКредит Банк (RF), ОАО Российский Сельскохозяйственный банк (RF), China Development Bank (ČLR)

Bankovní sektor

Bankovní sektor tvoří **Národní banka Běloruska** (www.nbrb.by) spolu s ostatními bankami. Národní banka Běloruska je státním orgánem a centrální bankou země. Je podřízena v souladu s Ústavou země prezidentovi Běloruska. K základním úkolům patří ochrana a zabezpečení stability běloruského rublu, rozvoj bankovního systému země a zajištění efektivního a bezpečného fungování platebního systému. Mezi další významné banky v zemi patří: ABSOLUTBANK (www.absolutbank.by), ALFA-BANK (www.alfa-bank.by), BSB BANK (www.bsb.by), BTA BANK (btabank.by), VTB BANK (www.vtb-bank.by), BELGAZPROM BANK (www.belgazprom.bank.by), BELARUS BANK (www.belarusbank.by).

Finanční trh – cenné papíry

Běloruská valuto-fondová burza je jediným místem v Bělorusku, kde jsou obsluhovány základní segmenty finančního trhu země - valutový, kapitálový a trh derivátů. Na burze je v oběhu více jak 2000 emitovaných akcií a obligací, 50 státních CP, 25 druhů valuty, 13 sérií finančních derivátů. Účastníky burzy jsou všechny běloruské banky a 14 zaregistrovaných brokerských organizací (<https://www.bcse.by/ru/nfc/forexbrokers>). Na burze je obsluhováno více jak 25 tis. klientů (PO i FO) ročně, včetně nerezidentů.

Pojišťovny

Pojištění je povinné i dobrovolné. Povinné pojištění mohou nabízet pouze státní pojišťovny, nebo pojišťovny s více jak

50% podílem státu v základním jmění. Povinné pojištění se vztahuje na:

- výstavbu, určenou pro obyvatelstvo;
- občanskou odpovědnost majitelů dopravních prostředků (povinné ručení);
- občanskou odpovědnost dopravce před cestujícími;
- zdraví a život cizinců, dočasně se nacházejících na území Běloruska;
- odpovědnost komerčních organizací provádějící realitní činnost;
- vlastnické zájmy pojištěných, spojené se zánikem zemědělských plodin, skotu, aj.
- odpovědnost dočasných správců v případě bankrotu hospodářského subjektu;
- život a zdraví od nešťastných událostí při výrobě nebo nemoci z povolání;
- povinné státní pojištění (ze státních prostředků).

Ke dni 3. března 2020 v Bělorusku působilo 18 pojišťoven (<http://www.minfin.gov.by/ru/supervision/reestr/>). Mezi největší pojišťovny v Bělorusku patří: BELGOSTRAH, BELNEFTESTRAH, PROMTRANSINVEST a BELEKSIMGARANT. V roce 2019 ve struktuře povinného pojištění (464,5 mil BYN; 43,4%) zaujímal osobní pojištění 37,8%, pojištění majetku 8,8% a pojištění odpovědnosti 53,4%. Ve struktuře dobrovolného pojištění (605,6 mil BYN; 56,6%) představovalo osobní pojištění 39,3%, pojištění majetku 54,4% a pojištění odpovědnosti 6,2%. Vyplacené pojistné představovalo 535,2 mil BYN (50,0% od vybraného pojistného), z toho 284,1 mil BYN (53,1%) připadalo na dobrovolné pojištění a 251,1 mil BYN (46,9%) na povinné. Základní kapitál pojišťoven dosáhl 1 545 mil BYN (cca 783 mil USD). Dohled nad pojišťovnami vykonává Ministerstvo financí BY.

1.7 Daňový systém

Daňový systém

Základním dokumentem, který upravuje daňový systém Běloruska je **Daňový kodex**, který se dělí na dvě části. *Obecná část*, platná od 01.01.2004, popisuje základní ustanovení a pojmy, *Zvláštní část*, která vstoupila v platnost 01.01.2010, reguluje jednotlivé daně, poplatky, definuje poplatníky, předmět zdanění a postup jejich výpočtu.

Daně:

republikové

- DPH (0% /export/, 0,5%, 9,09% nebo 16,67%, 10% /potravin/, 20% /zboží, práce a služby/);
- spotřební daň (v absolutní hodnotě nebo % u 13 kategorií zboží);
- daň ze zisku (18% - z příjmů od realizace zboží, služeb a prací, vlastnických práv, 12% - z dividend);
- daň z příjmů zahraničních organizací, které nepůsobí v Bělorusku přes stálé zastoupení (5,6,10,12 nebo 15%);
- daň z příjmů fyzických osob (12% - základní daň);
- daň z nemovitosti (1%, v případě nedostavěné nemovitosti nad povolenou lhůtu 2%);
- pozemková daň (základem pro výpočet daně je výše katastrální hodnoty pozemku);
- ekologická daň (fixní částky stanovené dle rozsahu těžby přírodních zdrojů, znečištění /emisí/ životního prostředí, objemu vyrobených a dovezených obalů, objemu přepracované ropy a ropných produktů);
- daň z těžby přírodních surovin;
- poplatek za průjezd zahraničních automobilových prostředků po silnicích obecného užití;
- poplatek daňového ráje;
- kolkový poplatek;
- konzulární poplatek;
- státní clo;
- patentové clo;

- cla a celní poplatky;

místní

- daň z vlastnictví psů;
- lázeňský poplatek;
- poplatek z dodavatelů;

ostatní

- povinné pojistné do Fondu sociální ochrany obyvatelstva a penzijního fondu (28% - povinné odvody na pojištění pro případ dosažení důchodového věku, invalidity a ztráty živitele; 6% - povinné odvody na pojištění pro případ dočasné nezaměstnanosti, těhotenství, rodičovské dovolené do tří let apod.);
- odvody nájemců za povinné pojistné pracovníků od nešťastných případů, závažných onemocnění.

Legislativa umožňuje **zvláštní režimy zdanění**:

- zjednodušený systém odvodů pro živnostníky a malé podniky (do 100 zaměstnanců);
- zdanění rezidentů Zvláštních (Svobodných) ekonomických zón (6x);
- zdanění rezidentů parků vysokých technologií;
- zdanění rezidentů Čínsko-běloruského industriálního parku;
- podnikatelská činnost v malých městech;
- podnikatelská činnost ve venkovských sídlech;
- jediná daň pro producenty zemědělských výrobků;
- daň z hazardního businessu;
- daň na příjmy z loterií;
- daň z realizace elektronický interaktivních her;
- další zvláštní daňové režimy (jediná daň ze živnostníků a fyzických osob, poplatek z řemeslné činnosti, poplatek za služby v oblasti agroturismu, osvobození členů vědecko-technologické asociace „Infopark“ od platby všech daní mimo sociálního pojištění).

S cílem zamezení dvojího zdanění má Bělorusko podepsány dohody s více jak 60 zeměmi, včetně České republiky. **Pro ČR platí:** sazba daně vybíraná ve státě, kde se nachází subjekt vyplácející dividendy, nesmí převýšit 10%; sazba daně vybíraná ve státě, kde se nachází subjekt vyplácející úroky, nesmí převýšit 5%; sazba daně vybíraná ve státě, kde se nachází subjekt vyplácející licenční poplatky, nesmí převýšit 10%.

Podrobněji k této kapitole:

- [Ministerstvo daní a poplatků Běloruska](#) ; [Daňový kodex - Obecná část](#) ; [Daňový kodex - Zvláštní část](#) ; [Přehled a sazby spotřební daně platné](#)

Smlouva mezi vládou České republiky a vládou Běloruské republiky o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu a z majetku (Praha 14.10.1996) + Protokol ke Smlouvě mezi vládou České republiky a vládou Běloruské republiky o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu a z majetku (Minsk 11.08.2010).

2. Zahraniční obchod a investice

Obrat zahraničního obchodu zbožím a službami se meziročně zvýšil o +0,7 % a činil 84,2 mld. USD. Obrat zahraničního obchodu zbožím a službami za období leden – březen 2020 meziročně klesl o -11,7% a činil 16 833,0 mil. USD. Běloruský vývoz poklesl o -11,3% na 8 665,6 mil. USD. Dovoz klesl o -12,1% na 8 167,4 mil. USD. Proficit zahraničního obchodu dosáhl +498,2 mil. USD (před rokem +481,8 mil. USD)

Investice do základního kapitálu stouply ve srovnání s předchozím rokem o +5,6 % na 27,8 mld. BYN (v r. 2018 stouply o +5,1 %). Investice do základního kapitálu v 1. čtvrtletí r.2020 stouply o +4,5 % na 5,9 mld. BYN (loni +3,7 %).

Tradičně největším obchodním partnerem země je Ruská federace – 49,7 % (před rokem - 49,2 %) veškerého objemu obchodu. Druhou příčku zaujala EU s 22,0 % (před rokem - 24,2 %).

Podkapitoly:

- 2.1. Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo
- 2.2. Teritoriální struktura – postavení v (k) EU
- 2.3. Komoditní struktura
- 2.4. Zóny volného obchodu (VT parky, investiční zóny)
- 2.5. Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)
- 2.6. Investice - podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

2.1 Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo

Zahraniční obchod zbožím a službami (v mil. USD)

	2015	2016	2017	2018	2019
Obrat zahraničního obchodu	65 474,4	59 609,7	76 026	83 246	84 155
Vývoz zboží a služeb	32 797,8	29 791,2	36 995	41 970	41 931
Dovoz zboží a služeb	32 676,6	29 818,5	39 031	41 276	42 224
Saldo zahraničního obchodu	+121,2	-27,3	-2 036	693	-293

Zdroj: Národní statistický výbor Běloruska

Zahraniční obchod zbožím (v mil. USD)

	2015	2016	2017	2018	2019

Obrat	54 471,1	48 549,4	63 446	69 150	68 709
Vývoz zboží	26 164,3	22 978,3	29 212	33 249	32 315
Dovoz zboží	28 306,8	25 571,1	34 234	35 900	36 391
Saldo obchodu zbožím	-2142,5	-2 592,8	-5 023	-2 651	-4 076

Zdroj: Národní statistický výbor Běloruska

Zahraniční obchod službami (v mil. USD)

	2015	2016	2017	2018	2019
Obrat	11 003,3	11222	12 580	14 096	15 449
Vývoz služeb	6 633,5	6 831	7 783	8 720	9 616
Dovoz služeb	4 369,8	4 390	4 797	5 375	5 833
Saldo obchodu službami	+2 260	+2 441	+2 987	3 345	3 783

Zdroj: Národní statistický výbor Běloruska

2.2 Teritoriální struktura – postavení v (k) EU

Tradičně největším obchodním partnerem země je Ruská federace – 49,7 % veškerého objemu obchodu (pokles o -0,5 %). Vývoz z Běloruska vzrostl o +4,5 % na 13 569 mil. USD (41,2 % veškerého vývozu) a dovoz poklesl o +2,8 % na 21 983 mil. USD (55,9 % veškerého dovozu). Po Rusku následuje EU – 22,0 % veškerého objemu obchodu (pokles o -9,4 %). Vývoz z Běloruska do EU 8 396 mil. USD (pokles o +16,5 % v porovnání s rokem 2018) a dovoz 7 264 mil. USD (pokles o -0,7 %). Následuje Ukrajina 8,2%, Čína 6,1%, Kazachstán 1,4%, Turecko 1,3%, USA 1,2%. Ze států EU: Německo 4,2%, Polsko 3,7%, Velká Británie 3,6%, Litva 2,1%, Nizozemsko 1,7%, Itálie 1,3%.

2.3 Komoditní struktura

Na celkovém objemu vývozu zboží z Běloruska se v roce 2019 nejvíce podílely nerostné suroviny. Mírný nárůst je u vývozních položek draselných hnojiv, pneumatik a zemědělské techniky. U dovozních položek je významný nárůst v dovozu automobilů a pokles v odběru elektrické energie.

Nejvýznamnější položky vývozu

	2018	2019

Ropné produkty (mil. tun)	11,9	10,5
Zkapalněný plyn (tis. tun)	638,7	421,2
Dusíkatá hnojiva (tis. tun)	367,0	337,1
Draselná hnojiva (tis. tun)	6612,2	6229,1
Pneumatiky (mil. ks)	5554,3	5862,6
Chemická vlákna a nitě (tis. tun)	148,0	166,3
Železné kovy (mil. tun)	1922,0	2086,7
Lednice, mrazicí boxy (tis. ks)	836,0	745,0
Traktory, tahače (tis. ks)	40,2	48,4
Nákladní automobily (tis. ks)	7,0	5,8
Maso hovězí (tis. tun)	150,7	140,2
Mléko a smetana - nezahuštěné, zahuštěné a sušené (tis. tun)	459,3	416,0

Zdroj: Národní statistický výbor Běloruska

Nejvýznamnější položky dovozu

	2018	2019
Ropa (mil. tun)	18,2	18,0
Ropné produkty (mil. tun)	2888,1	247,4
Přírodní plyn (mld. m ³)	20,3	20,3
Elektrická energie (mld. kWh)	49,5	31,7
Železné kovy (mil. tun)	3438,1	3278,3
Motory vnitřního spalování (tis. ks)	153,0	198,4

Léky (tun)	7399,0	8792,0
Rostlinné tuky (tis. tun)	109,4	104,8
Osobní vozy (tis. ks)	86,9	106,6
Syntetický kaučuk (tis. tun)	43,2	45,5

Zdroj: Národní statistický výbor Běloruska

2.4 Zóny volného obchodu (VT parky, investiční zóny)

Svobodné ekonomické zóny

Ke stimulujícím faktorům získávání zahraničních investic patří daňové a některé další úlevy poskytované investorům působícím v rámci *Svobodných ekonomických zón*. V Bělorusku jich funguje **šest**, a to v Brestu, Gomelu, Grodnu, Minsku, Mogilevu a Vitebsku. Ty poskytují zahraničním investorům daňové úlevy a další investiční pobídky. Podmínkou pro přiznání těchto výhod je investice nad 500 tis. EUR, výroba převážně části produkce na export, případně výroba zboží zaměřující nutnost jeho importu.

Název, rok založení, web.	telefonní spojení	faxové spojení
«Брест» (1996), www.fez.brest.by	+375 162 20 46 31	+375 162 20 08 83
«Гомель-Ратон» (1998) www.gomelraton.com	+375 232 68 27 90	+375 232 682721
«Минск» (1998) www.fezminsk.by	+375 17 327 46 96	+375 17 327 46 96
«Витебск» (1999), www.fez-vitebsk.com	+375 212 65 30 45	+375 212 65 30 37
«Могилев» (2002) www.fezmogilev.by	+375 222 31 01 48	+375 222 31 15 81
«Гродноинвест» (2002), www.grodnoinvest.com	+375 152 43 01 75	+375 152 43 12 18

- Nařízení prezidenta č. 262 ze dne 09.06.2005 „[O některých otázkách činnosti svobodných ekonomických zón na území Republiky Bělorusko](#)“
- Shrnutí investičních pobídek na stránkách [Ministerstva ekonomiky Běloruska](#)
- Zboží, které má být [vyráběno v Bělorusku s cílem nahradit import](#) (2020)

Vysoce-technologické parky

Příznivý režim pro zahraniční společnosti nabízí rovněž působení v rámci *Vysoce-technologických parků*, které jsou v Bělorusku zřizovány v souladu s *Prezidentským dekretem č. 12 ze dne 22.09.2005 „O parku vysokých technologií“*. Parky se specializují převážně na software a komunikační technologie (v květnu r.2020 bylo ve VTP registrováno 818 společností).

- Prezidentský dekret č. 12 ze dne 22.09.2005 „[O parku vysokých technologií](#)“
- Shrnutí investičních pobídek na stránkách [Ministerstva ekonomiky Běloruska](#)
- [Vysoce-technologický park Běloruska](#)

2.5 Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)

Běloruská vláda má eminentní zájem na přilákání zahraničních investic a podniká konkrétní kroky směřující ke zlepšení investičního prostředí v zemi. Výrazného zjednodušení podnikání bylo dosaženo zavedením systému jednotného kontaktního místa pro získání stavebních povolení a zrušením povinnosti do jednoho měsíce od zahájení podnikání navštívit místní daňovou správu a registrovat účetní knihu (nyní tak lze učinit během 6 měsíců). Významným krokem bylo rozhodnutí prezidenta o zrušení povinného prodeje cizí měny Národní bance Běloruska (dále jen „NBB“). Stalo se tak po více než dvaceti letech, poté co guvernér NBB potvrdil záměr pokračovat v měnové liberalizaci země. Pro české podnikatele a jejich běloruské partnery to znamená, že není třeba (1) povinně prodávat cizí měnu NBB (např. v roce 2015 činila 40% valutových příjmů), (2) žádat NBB o povolení k nákupu cizí měny, ani (3) žádat NBB o prodloužení doby uschování nakoupené měny. Podnikatelé mohou cizí měnu kupovat a používat podle vlastního uvážení. Tento krok zajistí větší svobodu podnikání a sníží administrativní náklady hospodářských subjektů. Hospodářské reformy posunuly Bělorusko mezi třicítku zemí, které vytvářejí nejlepší podmínky pro zahájení podnikání a rozvoj zahraničního obchodu. Rovněž patří mezi 20 zemí s nejlepšími podmínkami pro registraci majetku. Výsledkem aktivní pozice vlády ve snaze zjednodušit podnikání je do určité míry lepší hodnocení podnikatelského prostředí v Bělorusku v porovnání s Maďarskem (52), Itálií (58), Bulharskem (61), Ukrajinou (64) či Řeckem (79). Vyplývá to z každoroční hodnotící zprávy Světové banky s názvem *Doing Business 2020*. Země se umístila na 49. pozici v globálním žebříčku 190 ekonomik.

V Bělorusku sice dochází k postupným změnám, stále se však jedná o centrálně spravovanou ekonomiku, ve které mají rozhodující podíl státní podniky řízené jednotlivými ministerstvy. Jejich dominující pozice, preference získané od úřadů (finanční a úvěrové zdroje, úlevy, výhody ohledně normativních závazků aj.) zpomalují rozvoj perspektivního soukromého sektoru. To dělá ekonomiku země mnohem zranitelnější vůči vnějším šokům.

K 14. květnu 2020 bylo v rámci Svobodných ekonomických zón registrováno 422 rezidentů, které zaměstnávaly více než 134 tis. osob. Nejvíce rezidentů (116) se nachází v Minské SEZ (další zóny se nachází v Grodněnské oblasti, Brestské oblasti, Gomelské oblasti, Vitebské oblasti a Mogilevské oblasti, kontakty do všech Svobodných ekonomických zón v Bělorusku jsou uvedeny v bodu 2.4 – Zóny volného obchodu). Rezidenty bylo v roce 2019 realizováno zboží a služby v hodnotě 19 094,6 mil BYN (v roce 2018 - 16 818,4 mil BYN).

Investice v obcích do 50 tis. obyvatel a venkovských sídlech

Daňově zvýhodněné mohou být podniky (včetně podniků se zahraničním kapitálem) vyvíjející podnikatelskou činností ve venkovských oblastech a městech s *populací do 50 000 obyvatel*, a to v souladu s *Prezidentským dekretem č. 1 ze dne 28.01.2008 „O stimulaci výroby a prodeje zboží (prací a služeb)“*. Zvýhodněny jsou rovněž subjekty podnikající ve venkovských sídlech v souladu s *Prezidentským dekretem č. 9 ze dne 20.12.2007 „O některých otázkách regulace podnikatelské činnosti na území venkovských sídel“*.

- Prezidentský dekret č. 1 ze dne 28.01.2008 „[O stimulaci výroby a prodeje zboží \(prací a služeb\)](#)“
- Prezidentský dekret č. 9 ze dne 20.12.2007 „[O některých otázkách regulace podnikatelské činnosti na území venkovských sídel](#)“

- Shrnutí investičních pobídek na stránkách [Ministerstva ekonomiky Běloruska](#) a [další pobídky](#)

Čínsko-běloruský industriální park

Další příležitostí pro investory je *Čínsko-běloruský industriální park "Velký kámen"*, který přináší jeho rezidentům zcela nové investiční pobídky.

Park tvoří územní celek o rozloze okolo 80 km², který se nachází 25 km od hlavního města Minsku v bezprostřední blízkosti mezinárodního letiště, železnice a automobilové magistrály Berlín-Moskva, se zvláštním právním režimem pro zabezpečení komfortních podmínek podnikání. Rezidentům se poskytují daňové úlevy na dobu 50 let. Park se specializuje na projekty v oblasti elektroniky, chemie, biotechnologií, strojírenství, logistiky a nových materiálů. Seznam prioritních směrů pro investory je dostupný na: <http://www.industrialpark.by/development-areas>

Podnikání na území Pripjatskoe polesí (Brestská a Gomelská oblast)

Pripjatskoe polesí je rozloženo na území třech rajónů Brestské oblasti a 4 rajónů Gomelské oblasti. Rozhodnutím prezidenta č. 161 ze dne 29.03.2010 byl potvrzen *Státní program sociálně-ekonomického rozvoje a komplexního využití přírodních zdrojů Pripjatského polesí na období 2010-2015*. To řeší rovněž daňové a další pobídky (finanční subvence) pro investory přicházející do daného regionu.

Vysoce-technologické parky

Vysoce technologické parky, které jsou v Bělorusku zřizovány v souladu s Prezidentským dekretem č. 12 ze dne 22. 9. 2005 „*O parku vysokých technologií*“. Parky se specializují převážně na software a komunikační technologie.

2.6 Investice - podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

Podmínky vstupu zahraničního kapitálu

Základním legislativním aktem, který reguluje investiční činnost na území Běloruska je *Zákon „O investicích“ ze dne 12.07.2013*, který nahradil původní *Investiční kodex Běloruska*.

V souladu se *Zákonem o investicích* existují následující způsoby, jak může zahraniční investor investovat své prostředky v Bělorusku, a to:

- vytvořením obchodní organizace;
- pořízením nebo vytvořením, včetně výstavby, nemovitosti;
- získání práv k objektům intelektuálního vlastnictví;
- koupí akcií, získáním podílu v základním jmění právnické osoby;
- na bázi koncese;
- jiným způsobem, který běloruská legislativa nezakazuje.

Součinnost investorům

Investorům mohou být v orientaci na běloruském trhu kromě *Národní agentury pro investice a privatizaci Běloruska* nápomocni tzv. *Investiční agenti* nabízející součinnost po dobu realizace projektu, včetně právní pomoci (uzavření investiční dohody, vypracování business plánu apod.).

- [Ministerstvo ekonomiky Běloruska](#), odpovědné za státní investiční politiku
- [Národní agentura pro investice a privatizaci Běloruska](#), pověřená přílivem investic
- [Přehled investičních agentů](#)
- [Konzultační rada pro zahraniční investice při Radě ministrů Republiky Bělorusko](#)

Garance investic

V souladu se zákonem „O investicích“ je investorovi garantováno:

- ochrana před znárodněním nebo zabavením bez náhrady;
- volný převod této náhrady mimo Bělorusko;
- právo investora, jehož majetek byl zabaven, požadovat od soudu vrácení zbylého majetku, pokud důvody pro zabavení pominuly;
- volný převod zisku (příjmů) mimo Bělorusko získaných na základě investice.

Bělorusko má podepsáno více jak 60 bilaterálních a mnohostranných dohod o ochraně investic, včetně ČR. Na národní úrovni otázky ochrany práv investorů řeší [Investiční kodex Běloruska](#). Investorovi je garantováno volné nakládání s příjmem z investice, včetně jejího převodu (po zaplacení všech daní a poplatků) mimo Bělorusko. Investice nemohou být nacionalizovány bez odpovídající kompenzace. Na základě nařízení vlády z února 2012, odpovědnou institucí za dosažení mimosoudních řešení investičních sporů bylo jmenováno Ministerstvo ekonomiky Běloruska.

Bělorusko je rovněž signatářem *Washingtonské úmluvy* o řešení sporů z investic mezi státy a občany druhých států ([ICSID](#)) a *Soulské úmluvy* o mnohostranné agentuře pro investiční záruky ([MIGA](#)).

Investiční smlouva

Při realizaci investičních projektů mimořádného významu pro státní hospodářství může být mezi zahraničním investorem a Běloruskou republikou uzavřena *investiční smlouva*, která investorovi přináší mj. řadu pobídek a osvobození.

Účastníkem investiční smlouvy za Bělorusko vystupuje republikový orgán státní správy nebo státní organizace určená v souladu s platnou legislativou.

3. Vztahy země s EU

Bělorusko se vnímá geograficky, historicky i kulturně jako součást Evropy a přináší dle svých slov posílení evropské bezpečnosti. Staví se do role důvěryhodného obchodního a dopravního partnera EU i Ruské federace. EU je pro Bělorusko po RF druhým největším obchodním partnerem a za posledních deset let se obchodní výměna více než zdesetinásobila. Klíčovou výzvou a zadáním Běloruska pro vztahy s členskými státy EU je přilákání přímých zahraničních investic. Bělorusko usiluje o zahájení jednání o nové základní smlouvě s EU, která by nastavila parametry vztahů.

Bělorusko je součástí Evropské politiky sousedství (European Neighbourhood Policy; ENP) a v r. 2009 se EU dohodla s Běloruskem, že přistoupí k politice Východního partnerství, ale běloruské zapojení je dosud omezené na multilaterální část. EU s Běloruskem charakterizuje svou politiku jako kritické zapojování, kde se vztahy opírají o dialog o dodržování lidských práv, demokracie a vlády práva. EU si přeje Bělorusku pomoci dodržovat jeho mezinárodní závazky v této oblasti. Po osvobození politických vězňů v srpnu 2015 EU schválila na začátku roku 2016 opuštění sankčního režimu (vízové restrikce, zmrazení účtů a cílené ekonomické sankce) a obnovení sektorového dialogu v rámci ENP a multilaterální části Východního partnerství. Malá část sankcí zůstává v platnosti - [Rozhodnutí Rady \(SZBP\) 2020/214 ze dne 17.února 2020](#).

Podkapitoly:

- 3.1. Zastoupení EU v zemi
- 3.2. Obchodní vztahy země s EU
- 3.3. Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU

3.1 Zastoupení EU v zemi

EU je v Bělorusku zastoupena Delegací Evropské unie v Minsku

Delegation of the European Union to Belarus

Vedoucí delegace: pan Dirk Schuebel Adresa: 34A/2 Engels Street, 220030 Minsk, Republic of Belarus

Telefon: +375 (17) 328 66 13 Email: delegation-belarus@eeas.europa.eu

https://eeas.europa.eu/delegations/belarus_en

3.2 Obchodní vztahy země s EU

EU je pro Bělorusko druhým nejvýznamnějším partnerem po Rusku s pětinovým podílem na běloruském zahraničním obchodu. Obchodní a hospodářské vztahy mezi EU a Běloruskem se řídí Dohodou o obchodu a spolupráci podepsanou v roce 1989 (ratifikace Dohody o partnerství a spolupráci je od roku 1997 zmražena). Tato dohoda zakotvuje doložku nejvyšších výhod, ale nepředpokládá běloruskou regulatorní aproximaci k nejdůležitějším obchodním acquis Evropské unie. Bělorusko zažádalo o členství ve WTO v roce 1993, žádost zatím nebyla akceptována. Podle statistických údajů vzájemně výhodné obchody mezi Běloruskem a zeměmi EU jsou s Německem (4,2 %), Polskem (3,7 %), Velkou Británií (3,6%), Litvou (2,1 %), Nizozemskem (1,7 %), Itálií (1,3 %) a dalšími.

Obrat zahraničního obchodu s EU v roce 2019 oproti roku 2018 poklesl o -9,4 % na 15 660 mil. USD (22,0% celkového obratu Běloruska). Vývoz z Běloruska do EU 8 396 mil. USD (pokles o +16,5 % v porovnání s rokem 2018) a dovoz 7 264 mil. USD (pokles o -0,7 %). Kladné saldo činilo 1 132 mil. USD.

V 1. čtvrtletí roku 2020 vzájemný obchod Běloruska se zeměmi EU klesl o +12,2 % na 2,70 mld. USD (19,4 % celkového obratu zahr. obch.BY). Záporné saldo činilo 0,49 mld. USD. Polsko 4,1 % (578,2 mil. USD), Německo 3,9 %, Litva 2,5 %, Velká Británie 1,7 %, Nizozemsko 1,7 %, Itálie 1,3% (182,1 mil. USD).

Bělorusko vyváží do EU zejména paliva, dále v nižších objemech některé chemické produkty, zemědělské výrobky, průmyslovou techniku a textil. Z EU pak dováží hlavně stroje, dopravní prostředky a chemické produkty.

V poslední době EU a Bělorusko zvyšují diplomatické aktivity. V rámci obchodního dialogu mezi DG Trade a MZV Běloruska je věnována pozornost zejména následujícím bodům: přehled obchodních vztahů mezi EU a Běloruskem, podpora přístupového procesu do WTO, sanitární a fytosanitární aspekty obchodu, obchod s agrárními produkty, ochranné šetření EU ohledně dovozu ocelářského zboží, omezení na dovoz cementu a dřeva, dodržování právních předpisů ohledně certifikace zdravotnických zařízení, označování zboží, zeměpisná označení (nedostatečná ochrana na straně Běloruska) a regionální aspekty bilaterálního obchodu (např. euroasijská dopravní konektivita).

3.3 Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU

V roce 2014 přijala EU orientační program pro Bělorusko na léta 2014 - 2017, který poskytuje finanční prostředky na projekty a činnosti v oblasti sociální politiky, životního prostředí a regionálního rozvoje. V nových programech regionální a pohraniční spolupráce EU v rámci evropského nástroje pro sousedství (ENI) pro období 2014 – 2020 má Bělorusko přístup ke 14 nástrojům a 16 vnitřním programům EU – zejména v oblasti pohraniční spolupráce, ochrany životního prostředí, energetiky, vzdělávání a dopravy. Bělorusko se např. účastní programu mobility studentů a učitelů Erasmus+, pro vědce Horizont 2020, programu mobility pro mladé profesionály (MOST) a instrumentu pro technickou asistenci a informační výměnu (TAIEX). V roce 2016 EU zdvojnásobila balíček bilaterální pomoci Běloruska v oblasti podpory rozvoje soukromého sektoru a posilování institucí. EU podporuje rovněž rozvoj občanské společnosti.

4. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR

Vzájemný obchod v roce 2019 zaznamenal růst o +1,2% na 10,91 mld. CZK, kdy náš vývoz meziročně poklesl o -0,4% na 7,12 mld. USD a dovoz stoupl o +4,2% na 3.79 mld. USD (především růst dovozu ropných výrobků a služeb v oblasti IT).

V 1.čtvrtletí 2020 náš vzájemný obchod zaznamenal růst o +23,9 % na 2,78 mld. CZK, kdy náš vývoz meziročně stoupl o +43,0 % na 1,90 mld. CZK a dovoz poklesl o -3,9% na 0,88 mld. CZK (především pokles dovozu ropných výrobků a vliv ceny ropy na světových trzích). Obchodní bilance je tak dlouhodobě pozitivní ve prospěch ČR.

Z ČR se za uvedené období nejvíce prodávaly telefonní přístroje, osobní vozidla a jejich díly, elektrické přístroje, stroje a zařízení užívané v energetickém průmyslu, filtrační a čistící stroje na kapaliny a plyny, panely k řízení nebo rozvodu elektřiny, kovové výrobky a výrobky z plastu. Ve struktuře dovozu převládaly výrobky ze železa nebo oceli (většinou lana, kabely bez elektrické izolace), dráty z nelegované oceli, minerální oleje a rašelina, netkaný textil, borové a jedlové dřevo, hliníkové konstrukce, třískové desky.

České investice ke dni 1. 1. 2020 činí 135,9 mil. USD, kde přímé investice tvoří cca 72 %. V roce 2019 obdrželo Bělorusko 9,59 mil. USD přímých investic. Jednalo se zejm. o společný investiční projekt na výrobu tlakových lahví.

BY představovalo v roce 2019 (měřeno objemem zbožíové výměny) 48. největší trh, na který směřuje český vývoz. Z hlediska dovozu je na 58 místě. Podle obrátu vzájemného obchodu je BY 55. nejdůležitější partner pro ČR. ČR byla pro BY v loňském roce 15. největším dovozcem.

Podkapitoly:

- 4.1. [Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let](#)
- 4.2. [10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu](#)
- 4.3. [Vzájemná výměna v oblasti služeb](#)
- 4.4. [České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce](#)
- 4.5. [Smluvní základna mezi oběma státy](#)
- 4.6. [Zahraniční rozvojová spolupráce](#)

4.1 Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let

Zahraniční obchod zbožím ČR - Bělorusko za posledních 5 let v tis. USD/CZK

	Vývoz z ČR			Dovoz do ČR			Obrat			Saldo
	USD	Index	CZK	USD	Index	CZK	USD	Index	CZK	USD
2015	255 397	61,5	6 282 758	157 886	98,5	3 883 990	413 283	71,8	10 166 748	97 511
2016	192 815	75,5	4 710 849	132 833	84,1	3 245 376	325 648	78,8	7 956 225	59 982
2017	225 588	110,4	5 202 050	121 767	91,3	2 823 129	347 264	106,4	8 025 179	103 912

2018	327 726	145,3	7 148 873	167 284	137,5	3 633 707	495 050	142,6	10 782 581	160 482
2019	309 865	99,6	7 120 998	165 239	104,2	3 788 490	475 104	101,2	10 909 489	144 625

Zdroj: MPO ČR

4.2 10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu

10 nejvýznamnějších položek českého dovozu 2019 leden–prosinec, tis. CZK

Kroucený drát, lana, kabely, pletené bandáže aj.	613 074
Oleje ropné,z nerostů živič.(ne surové),přípravky j.n. min. 70% čisté	550 460
Dráty ze železa nebo nelegované oceli	234 988
Příze z ost. syntet. nekonečných vláken, do 67 dtex	166 471
Hnojiva draselná, minerální nebo chemická	151 832
Dřevo jehličnanů, řezané nebo štípané po délce	145 119
Izolované dráty, kabely a ost. elektrické vodiče	112 657
Hliníkové konstrukce, části, plechy, profily ap.	103 393
Překližky, deskyky dýhované a podobné vrstvené dřevo	97 661
Dřevo zušlechtěné a rekonstituované	78 014
Rašelina (vč. rašelinového humusu)	77 807

Zdroj: Český statistický úřad

10 nejvýznamnějších položek českého vývozu 2019 leden–prosinec, tis. CZK

Telef.přístr.(vč.mobilních);ost.přístr.k vysílání,přijímání hlasu,dat	1 215 256
Zařízení k autom.zprac.dat přenosná,<10kg,obs.min.CPU,kláves.,displej	558 143

Elektrické stroje a zařízení, j.n.	395 657
Čerpadla paliv, maziv pro pístové motory	228 125
Paměťové jednotky	202 361
Elektronické integrované obvody	172 160
Motorová vozidla k dopravě osob	129 469
Články (baterie) a elektrické akumulátory	129 169
Mikrofony a jejich stojany; reproduktory apod.	127 254
Zvedací, manipulační, nakládací nebo vykládací stroje	118 809
Kohouty, ventily apod. armatury	111 166

Zdroj: Český statistický úřad

4.3 Vzájemná výměna v oblasti služeb

Z dostupných údajů vyplývá, že český vývoz služeb dosáhl v roce 2019 podle běloruských statistik 63 987 tis. USD (meziroční nárůst o +83,0 % - zejména nákladní doprava), běloruský vývoz dosáhl 160 688 tis. USD (v porovnání s rokem 2018 - nárůst o +22,7 %, zejména IT a telekomunikace). Kladné saldo bylo ve prospěch Běloruska ve výši 96 701 tis. USD. Na české straně dominovaly dopravní a finanční služby, na běloruské straně dopravní služby a služby v oblasti IT a telekomunikace .

4.4 České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce

České firmy vyjadřují vážný zájem podílet se na procesu modernizace a restrukturalizace běloruské ekonomiky: zajištění energetické bezpečnosti (diverzifikace zásobovacích tras), diverzifikace obchodu od jednostranné orientace na trh EU, diverzifikace přílišné orientace některých segmentů exportu na Rusko. V současné době je v Bělorusku zaregistrováno 171 společných česko-běloruských podniků a podniků s českým kapitálem. Dvanáct z nich podniká v rámci Svobodných ekonomických zón. Další české firmy působí v Bělorusku prostřednictvím svých zastoupení nebo oficiálních distributorů.

Mezi řadou oborů, ve kterých se české firmy v Bělorusku realizují, jsou významné např. podíly na výstavbě logistických skladů, zabezpečovací a modernizační systémy na železnici, výstavby farem pro chov skotu, dodávky systémů pro vodní elektrárny, modernizace rafinérie, realizace výstavby továrny na výrobu papíru a další.

V roce 2019 obdrželo Bělorusko 9,59 mil. USD přímých investic. Jednalo se zejm. o společný investiční projekt na výrobu

tlakových lahví.

4.5 Smluvní základna mezi oběma státy

Smluvní základna mezi oběma státy

- Konzulární úmluva mezi Československou socialistickou republikou a Svazem sovětských socialistických republik, Moskva, 27. dubna 1972 (datum vstupu v platnost se ověřuje);
- Smlouva mezi Československou socialistickou republikou a Svazem sovětských socialistických republik o právní pomoci a právních vztazích ve věcech občanských, rodinných a trestních, Moskva, 12. srpna 1982 (platnost od 4. června 1983);
- Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Běloruské republiky o mezinárodní silniční dopravě, Budapešť, 29. května 1996 (platnost od 16. srpna 1996);
- Smlouva mezi Českou republikou a Běloruskou republikou o vzájemném řešení otázek spojených s umístěním diplomatických zastoupení, Praha, 11. září 1997;
- Dohoda mezi Českou republikou a Běloruskou republikou o podpoře a vzájemné ochraně investic, Praha, 14. října 1996 (platnost od 9. dubna 1998);
- Smlouva mezi vládou České republiky a vládou Běloruské republiky o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu a z majetku, Praha, 14. října 1996 (platnost od 15. dubna 1998);
- Dohoda mezi Ministerstvem zdravotnictví České republiky a Ministerstvem zdravotnictví Běloruské republiky o spolupráci v oblasti zdravotnictví a lékařské vědy, Praha, 7. prosince 1998 (platnost od 7. prosince 1998);
- Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Běloruské republiky o leteckých službách, Praha, 5. května 1999 (platnost od 12. listopadu 1999);
- Protokol o spolupráci mezi Ministerstvem průmyslu a obchodu České republiky a Ministerstvem zahraničních věcí Běloruské republiky, Praha, 22. června 1999 (platnost od 22. června 1999);
- Protokol mezi Českou republikou a Běloruskou republikou o úpravě právního nástupnictví ohledně mezinárodních smluv mezi bývalou Českou a Slovenskou Federativní Republikou a bývalým Svazem sovětských socialistických republik, Minsk, 17. května 2001 (platnost od 25. listopadu 2002);
- Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Běloruské republiky o spolupráci a vzájemné pomoci v celních otázkách, Minsk, 26. dubna 2002 (platnost od 8. února 2006);
- Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Běloruské republiky o hospodářské, průmyslové a vědeckotechnické spolupráci, Minsk, 22. ledna 2009 (platnost od 13. května 2009);
- Protokol ke Smlouvě mezi vládou České republiky a vládou Běloruské republiky o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu a z majetku, Minsk, 11. srpna 2010 (platnost 31. května 2011);
- Program vědeckotechnické spolupráce mezi Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky a Státním výborem pro vědu a technologie Běloruské republiky, Minsk, 16. listopadu 2011 (platnost od 16. listopadu 2011);
- Dohoda mezi Ministerstvem zemědělství ČR a Ministerstvem lesního hospodářství Běloruské republiky o spolupráci v oblasti lesnictví, Praha, 15. listopadu 2012 (platnost od 15. listopadu 2012);
- Smlouva mezi Českou republikou a Běloruskou republikou o důchodovém zabezpečení, Minsk, 14. března 2018 (platnost od 1. října 2019);
- Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Běloruské republiky o vypořádání zadluženosti Běloruské republiky vůči České republice, Minsk, 1. října 2019 (platnost od 6. ledna 2020).

4.6 Zahraniční rozvojová spolupráce

Zahraniční rozvojovou spolupráci ve vztahu k Bělorusku provádí MZV ČR formou tzv. malých lokálních projektů, což jsou nižší jednotky projektů do 500 tis. Kč každý. ČR pomáhá rovněž v rozvoji občanské společnosti a řešení vybraných

společenských problémů v rámci projektů spolufinancovaných EU nebo samostatně prostřednictvím transformační spolupráce v projektech podávaných českými subjekty působícími v Bělorusku. Bělorusko je jednou ze zemí, které vláda ČR poskytuje prostřednictvím MŠMT cca 5 stipendií ročně ke studiu na veřejných vysokých školách v ČR.

5. Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu

Podkapitoly:

5.1. Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty

5.2. Kalendář akcí

5.1 Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty

Velvyslanectví ČR v Minsku průběžně aktualizuje mapu globálních oborových příležitostí pro české exportéry. Aktuálně je identifikováno následujících 5 perspektivních sektorů pro český vývoz do Běloruska:

Energetický průmysl

Růst energetické nezávislosti a diverzifikace dodavatelů je strategickým cílem pro běloruskou vládu, která plánuje v nadcházejících letech snížit podíl Ruska ve svých dovozech energie z 90 % na 70 %. Plánované dokončení výstavby jaderné elektrárny Astravec (první blok bude spuštěn už tento rok, zprovoznění druhého bloku se předpokládá v roce 2021) a její následná integrace do přenosové soustavy Běloruska přináší exportní příležitosti především u dodávek zařízení pro výstavbu záložních zdrojů tepelných elektráren a v rámci modernizace transformátorových stanic. Rozvoji energetického potenciálu země má napomoci i snaha více využívat domácích zdrojů energie. Zvyšuje se poptávka po energeticky efektivních a úsporných technologiích, zejména v komunálním sektoru, kde se očekává postupný růst cen za služby (v souvislosti s vysokými cenami plynu potenciál u dodávek elektrických kotelen a malých kotelen na místní suroviny – biomasa, rašelina). V tomto vysoce konkurenčním prostředí je však třeba mít vždy na paměti i sílu zahraniční konkurence, zejm. z Itálie a Německa.

Strojírenský průmysl

Česká republika by se měla primárně soustředit na obory, které generují běloruské ekonomice významné valutové příjmy, z tohoto pohledu se jedná o petrochemický průmysl – běloruské státní podniky v oblasti těžby, zpracování surovin (ropa, plyn), distributory ropy a podniky chemického průmyslu. Strojírenská produkce, tzn. dodávky technologických celků a modernizace průmyslových závodů – zde jsou příležitosti pro české dodavatele znásobené jejich dobrou pověstí. Jediněnou šancí pro české strojírenské podniky představují projekty plošné modernizace klíčového běloruského výrobce zemědělské techniky „MTZ – Holding“, „Běloruského metalurgického závodu“ a výrobce největších důlních sklápěčů na světě „BELAZ“.

Vodohospodářský a odpadní průmysl

V 1.pololetí 2020 se očekává nařízení Rady ministrů v oblasti odpadového hospodářství, které stanoví cíle pro nakládání s komunálním odpadem a opatření pro jejich dosažení. Zájem o opětovné použití a recyklaci alespoň u odpadů z materiálů jako je papír, plast, kov, sklo, pocházejících z domácností, a případně odpady jiného původu představuje potenciál u projektů na stavbu recyklačních a regeneračních závodů. V roce 2025 má být rovněž završen program rozvoje kvality pitné vody v Bělorusku. V rámci programu vláda avizovala modernizaci čistíren odpadních vod v několika běloruských městech. Příležitosti se otevírají zejména pro účast technických konzultantů, stavebních firem a dodavatelů v očekávaných výběrových řízeních. V letech 2020-2022 se předpokládá modernizace řady vodohospodářských objektů v Minské oblasti (Žodino, Fanipol, Ljuban, Kleck), Brestské oblasti (Ivanovo, Bereza, Baranoviči), Gomelské oblasti (Vetka), Mohylevské oblasti (Šklov), Vitebské oblasti (Orša, Lida, Žernoseki, Farinovo) a Grodno. Největším projektem pak bude vládou odsouhlasená investice EBRD a EIB za 168 mil. eur do vodohospodářských staveb a zařízení čistíren odpadních vod vodárenského podniku města Minsk. První kolo tendru bude vypsáno v červnu 2020.

Zemědělský a potravinářský průmysl

Významnou prioritou běloruské vlády je podpora zemědělství a potravinářského průmyslu. V agrárním sektoru se jedná o zaměření na výstavbu, resp. rekonstrukci farem, vepřinů a modernizaci zpracovatelského průmyslu. V kontextu pokračujícího rozmachu běloruské mlékárenské výroby a probíhající expanze na asijské trhy (zejména do Číny, kam v loňském roce vyvezli produkci za více než 100 milionů dolarů, dále pak do Japonska, Singapuru a Vietnamu) se otevírají nové příležitosti v oblasti modernizace běloruských mlékáren a možného zapojení českých technologií do tohoto procesu. Chov zvířat (farmy, vepřiny) a následná produkce vepřového masa patří mezi priority vládní politiky v souvislosti s nenaplňeností ruského trhu po zavedení sankcí, kam směřuje více jak 97 % běloruského vývozu masa a masné produkce. Investice mají směřovat i do skladovacích prostorů a chladících kompresorových zařízení. Zájem je také o kvalitní modrý mák a chmel, který se pěstuje v ČR. Živočišná výroba a na ni navazující zpracovatelský průmysl patří ke stěžejním perspektivním oborům, které jsou běloruským státem finančně podporovány. Příznivá situace se však může změnit s ohledem na mimořádně nízkou geografickou diverzifikaci dodávek základních druhů zboží, kdy prakticky u všech skupin zboží dominuje Rusko, které v současné době aktivně provádí politiku substituce dovozu potravin.

Železniční a kolejová doprava

V dopravní infrastruktuře, která souvisí i s běloruským vládním Programem rozvoje logistického systému země, je příležitost v nabídce kolejové techniky (komponentů, tj. podvozky, kola, generátory, sedací soupravy apod.). Dovoz může být z běloruské strany podmíněn částečnou lokalizací výroby. Bělorusko si již nyní osvojuje vlastní výrobu podvozků a dalších komponentů v rámci společného podniku se švýcarskou firmou Stadler, tudíž se bude prostor pro české exportéry zřejmě zužovat. Trvalá poptávka po signalizačních, zabezpečovacích a elektronických systémech v železniční dopravní infrastruktuře.

Další oborové příležitosti pro všechny země naleznete v [Mapě oborových příležitostí na portálu BusinessInfo.cz \(www.businessinfo.cz/mop\)](http://www.businessinfo.cz/mop).

Výše uvedené sektorové příležitosti směřují k státním (v některých případech strategickým) podnikům Běloruska. Tyto klíčové podniky (ze 70%) kontroluje stát (přítok valut), který je také preferuje finančně. Dalším faktorem, je silná proexportní orientovanost Běloruska a široký rozsah průmyslové výroby. ČR má v současnosti vysoký podíl tzv. investičního dovozu – strojů a technologií. Investoři z České republiky by se primárně mohli soustředit na obory, které generují běloruské ekonomice významné valutové příjmy.

5.2 Kalendář akcí

Mezinárodní výstavy pořádané v Bělorusku v roce 2020 / 2021

Bližší informace ke všem uvedeným akcím:

MINSKEXPO ul. Timirjazeva 65, 220035 Minsk Web: <http://minskexpo.com/> E-mail: minskexpo@solo.by Telefon : +375-17 226-90-84, fax: +375-17 226-99-36. **BELINTEREXPO** Adresa: Komunistická ul. č. 11, 220029 Minsk Web: www.belinterexpo.by E-mail: mail@belinterexpo.by Telefon/fax: +375/17 290 72 52, +375/17 290 72 55, +375/17 290 72 57. **EXPOFORUM** Adresa: ul. Prytyckého 91, kancelář 432, 220140 Minsk Web: <http://www.expoforum.by> E-mail: expo@expoforum.by Telefon : +375 (17) 314 34 30. **BELEXPO** Adresa: Komunistická ul. č. 11, 220029 Minsk Web: <http://www.belexpo.by> E-mail: office@belexpo.by Telefon : (+375 17) 334 59 98 Fax: (+375 17) 334 70 05. **ZAO Technika a komunikace** Adresa: ul. Zamkovaja 27, kancelář 3, 220004 Minsk Web: <http://www.tc.by/> E-mail: office@tc.by Telefon : + 375 (17) 3060606, 2269014 Fax: + 375 (17) 2033386

BELAGRO (1. – 5. září 2020) agro městečko Ščomyšlica 28 Web: <http://belagro.minskexpo.com/info-letter-belagro>

Pořadatel: **MINSKEXPO, BELINTEREXPO, BELEXPO.** Běloruský týden zemědělského průmyslu. Specializované výstavy:

- **BELAGRO** (mezinárodní výstava zemědělského vybavení a produkce, technologií, agrochemie, včelařství, potravinářského a veterinárního odvětví.
- V rámci výstavy bude připraven salón „ **Bioplyn 2020**“
- **BELFERMA** (mezinárodní výstava zemědělského vybavení a produkce, technologií, agrochemie, potravinářského a veterinárního odvětví)
- **BELPRODUKT** (mezinárodní výstava potravinářské produkce a zařízení)
- **PRODMAŠ.CHOLOD.UPAK** (mezinárodní výstava zařízení a technologií pro potravinářský průmysl, chladicích a balicích zařízení, technologií a materiálů).

BUDEXPO (2. – 5. září 2020) agro městečko Ščomyšlica 28 Web:

https://www.belexpo.by/vystavki/2019/budexpo_2019/ Mezinárodní specializovaná výstava. Moderní stavební materiály, technologie a zařízení, zásobování vodou, topení, osvětlení aj. Pořadatel: **BELEXPO.**

NÁBYTEK (9. – 12. září 2020) Minsk, ul. Pobeditelej 20/2 Web:

<https://www.belexpo.by/vystavki/predstoyashchie-vystavki/mebel/> Mezinárodní specializovaná výstava – veletrh. Nábytek, materiály, příslušenství a náhradní díly, osvětlení, design. Pořadatel: **BELEXPO.**

BUDPRAGRES (15. – 18. září 2020) Minsk, ul. Pobeditelej 20/2 Web: <http://budpragres.minskexpo.com/> Pořadatel:

MINSKEXPO Výstava materiálů, technologií, techniky, vybavení, výroby, architektury, projektování, speciálních oděvů a úspory energie a zdrojů, bezpečnostních systémů. V rámci výstavy budou uspořádány:

- Specializovaná výstava **Květiny. Semena. Zahrada** (zemědělská technika a technologie, šlechtění a semenářství, hnojiva, skleníky, pokojové rostliny, zahradní a krajinný design.
- Salón **Stavební technika**;
- Salón **Dveře a zámky.**

Zpracování dřeva (22. – 25. září 2020) Minsk, ul. Pobeditelej 20/2 Web: <http://woodworking.minskexpo.com/>

Mezinárodní stavební výstava vybavení a technologie nábytkového a dřevozpracujícího průmyslu. Specializovaný salón **Bioenergetika** (biopaliva, obnovitelné zdroje energie); Specializovaný salón **Nábytkové příslušenství, doplňky, materiály.** Pořadatel: **MINSKEXPO.**

Média v Bělorusku (25. – 26. září 2020) Minsk, třída Pobeditelej 14 Web:

<https://www.belexpo.by/vystavki/2019/smi-v-belarusi-2019/> Mezinárodní specializovaná výstava. Tištěná a elektronická média, zpravodajské agentury, internetové služby, nakladatelství aj. Pořadatel: **BELEXPO.**

Běloruské průmyslovo-ekonomické fórum (29. září – 2. října 2020) Minsk, třída Pobeditelej 20/2 Web:

https://www.expoforum.by/exhibitions/?SECTION_ID=2912 Pořadatel: **EXPOFORUM** pod záštitou vlády Běloruské republiky Mezinárodní výstavní projekt. V rámci akce proběhnou:

- Mezinárodní výstava **TechInnoProm: Technologie a inovace v průmyslu**;
- **PROFSVARKA - profesionální svařování**; **PLASTECH** - specializovaná výstava polymerních materiálů a technologií;
- **Chemie. Ropa a plyn**

Chemie. Ropa a plyn (29. září – 2. října 2020) Minsk, třída Pobeditelej 20/2 Web:

https://www.expoforum.by/exhibitions/?SECTION_ID=2922 Mezinárodní specializovaná výstava. Suroviny, zařízení a technologie pro chemický průmysl. Pořadatel: **EXPOFORUM.**

Lov a rybolov. Jaro (30. září – 3. října 2020) agro městečko Ščomyslica 28 Web:

<https://www.belexpo.by/vystavki/2019/okhota-i-rybolovstvo-vesna-2019/> Mezinárodní specializovaná výstava – veletrh. Lovecké zbraně a střelivo, nářadí, lodě, turistické a sportovní potřeby, hotelový servis, stromy a keře, houby, jahody, med, odborná literatura. Pořadatel: **BELEXPO**.

TOURBUSINESS (1. – 3. října 2020) Minsk, ul. Pobeditelej 14 Web:

<https://www.belexpo.by/vystavki/predstoyashchie-vystavki/turbiznes-2019/> Mezinárodní výstava cestovního ruchu. Cestovní ruch, pojištění, dopravní služby. Pořadatel: **BELEXPO**.

Belarusian Transport Week (6. – 8. října 2020) Minsk, ul. Pobeditelej 20/2 Web: <http://www.tc.by/exhibitions/btw20/>

Mezinárodní specializovaná výstava v rámci Běloruského týdne dopravy. Výstavy se účastní zahraniční dopravní a logistická centra, výrobci a prodejci automobilů, dodavatelé vybavení pro logistická centra, pojišťovny. Pořadatel: **ZAO Technika a komunikace**.

Medicína a zdraví (6. - 8. října 2020) Web: <http://minkexpo.com/medicina-i-zdorove> Pořadatel: **MINSKEXPO**

Mezinárodní specializovaná výstava. Lékařská technika a zařízení, diagnostika, laboratorní medicína, zdravotnický nábytek, farmaceutické výrobky, rehabilitace, zubařští, zdravotnické služby. Specializované salóny:

- **Medicína katastrof;**
- **Oční optika;**
- **Zdravotní a ozdravná turistika;**
- **SPA&Wellness;**
- **Zdravá výživa;**
- **Sport a zdraví;**
- **Krása a zdraví** (služby kosmetických salónů a klinik estetické medicíny, dekorativní a léčebná kosmetika, zdravá výživa).

BelTexIndustry (7. – 9. října 2020) agro městečko Ščomyslica 28 Web:

<https://www.belexpo.by/vystavki/predstoyashchie-vystavki/beltexindustry/> Mezinárodní specializovaná výstava – veletrh na velkoobchodní prodej zboží lehkého a textilního průmyslu. Obuv, textil, oblečení, doplňky, kožené zboží, bytový textil. Zařízení a stroje na výrobu textilní a kožené produkce a obuvi. Pořadatel: **BELEXPO**.

Energy Expo (13. – 16. října 2020) Minsk, ul. Pobeditelej 20/2 Web: <https://www.energyexpo.by/> Pořadatel: **ZAO**

Technika a komunikace Výstavy v rámci 23. Běloruského energetického a ekologického fóra:

- Mezinárodní specializovaná výstava **Energetika. Ekologie. Úspora energie. Elektro;**
- specializovaná výstava **Oil&Gas Technologies;**
- Mezinárodní specializovaná výstava **AtomExpo-Bělorusko;**
- Mezinárodní specializovaná výstava;
- konference **ExpoCity** věnovaná rozvoji měst;
- Specializovaná výstava **Vodní a vzdušní technologie;**
- Specializovaná výstava **ExpoLight** (osvětlovací zařízení).

Mateřství a dětství (23. – 25. října 2020) Minsk, třída Pobeditelej 14 Web:

https://www.expoforum.by/exhibitions/?SECTION_ID=3111&sphrase_id=4583 Specializovaná výstava – veletrh pro maminky a děti. Hračky a hry, oblečení a obuv, knihy, zboží a služby pro dětské zdraví, výtvarné kroužky a sportovní kluby, potraviny, nábytek, aktivity pro děti, programy a projekty sociální podpory rodin a dětí. Pořadatel: **BELEXPO**.

Stomatologie Běloruska (28. – 30. října 2020) Minsk, ul. Pobeditelej 14 Web:

<https://www.tc.by/exhibitions/belarusdent2020/> Mezinárodní specializovaná výstava v rámci Běloruského stomatologického fóra. Zařízení, materiály a technologie ve všech odvětvích zubařství. Pořadatel: **ZAO Technika a komunikace**.

Game Expo Minsk (30. října – 1. listopadu 2020) agro městečko Ščomyslica 28 Web: <https://gameexpo.by/>
Interaktivní výstava. Hry, fantastika, fantasy. Pořadatel: **EXPOFORUM**.

Silniční stavitelství; Autoservis. Mechanika. Autodíly (20. – 22. října 2020) Web: <http://minskexpo.com/dorozhnoe-stroitelstvo> Mezinárodní specializované výstavy. Výstavba, opravy a údržba silnic a mostů, dopravní značení, světla a signalizace, bezpečnost, parkování, logistika, čerpací stanice. Autoservis, náhradní díly, pojištění, autoškoly. Pořadatel: **MINSKEXPO**.

PRODEXPO (10. – 13. listopadu 2020) Minsk, ul. Pobeditelej 20/2 Web: <https://prodexpo.by/> Velkoobchodní mezinárodní výstava - veletrh potravin a nápojů. Pořadatel: **BELEXPO**.

TIBO (17. – 20. listopadu 2020) Minsk, třída Pobeditelej 111 Web: <http://www.tibo.by> Mezinárodní specializované fórum. Jedna z největších IT-výstav v SNS a Pobaltí: telekomunikace, informační a bankovní technologie. Fórum každoročně přitahuje pozornost předních běloruských a zahraničních výrobců telekomunikačních zařízení, počítačů a softwaru, bezpečnostních systémů, poskytovatelů služeb. Pořadatel: **ZAO Technika a komunikace**.

Inter Style (5. - 8. listopadu 2020) Minsk, ul. Pobeditelej 20/2 Web: <http://tc.by/exhibitions/istyle20/> Mezinárodní specializovaná výstava zboží a služeb v oblasti krásy a zdraví. Parfémy, kosmetika, léčebná kosmetika, péče o pleť, tělo a vlasy, zařízení, nábytek a doplňky pro SPA centra, kadeřnictví, kosmetické salóny, solária, módní doplňky, bižuterie aj. Pořadatel: **ZAO Technika a komunikace**.

FOTOKRAFT (20. – 22. listopadu 2020) Minsk, ul. Kozlova 3 Web: https://www.expoforum.by/exhibitions/?SECTION_ID=3128 Mezinárodní specializovaná výstava fotografických zařízení a technologií. Pořadatel: **EXPOFORUM**.

BELLEGMASH (23. - 25. února 2021) Minsk, ul. Taškentskaja 19. Web: <http://minskexpo.com/bellegmash> Mezinárodní specializovaná výstava lehkého průmyslu. Stroje a zařízení na zpracování přírodních a umělých vláken, tkalcovské zařízení, šicí a pletací stroje, zařízení na výrobu oblečení, obuvi, koženého zboží aj. Specializované výstavy: **Všechno pro šití; Obuv, oblečení, textil; Čistírna a prádelna; Čistota a hygiena; Pracovní oblečení, bezpečnost a ochrana práce**. Pořadatel: **MINSKEXPO, BELINTEREXPO**.

Rekreace (26. – 28. února 2021) Minsk, třída Pobeditelej 14 Web: https://www.belexpo.by/vystavki/2019/otdykh_2019/ Mezinárodní jarní výstava – veletrh služeb v cestovním ruchu. Dovolená, služební cesty, plavby, dopravní služby, sportovní potřeby, pojištění, hotelový servis. Pořadatel: **BELEXPO**.

Automatizace a elektronika (16. - 19. března 2021) Minsk, třída Pobeditelej 20. Web: <http://automation.minskexpo.com/> Pořadatel: **MINSKEXPO, BELINTEREXPO**. Mezinárodní specializované výstavy:

- **Automatizace a elektronika** (technické součástky, automatické, kontrolní a řídicí systémy. IT, elektronika, materiály a vybavení);
- **Elektrotechnika, světla** (elektrotechnické stroje a aparáty na výrobu energie, vysokonapěťová zařízení, osvětlení).

Voda a teplo (30. března – 2. dubna 2021) Minsk, třída Pobeditelej 20/2 Web: https://www.expoforum.by/exhibitions/?SECTION_ID=2849 Mezinárodní výstava zaměřená na vše okolo vody: topení,

čerpadla a bazény, potrubí a armatura, klimatizace a ventilace, zelené technologie, Smart Home. Specializovaný salón
Lázně a sauny. Pořadatel: **EXPOFORUM.**

Běloruský stavební týden (7. – 9. dubna 2021) Minsk, třída Pobeditelej 20/2 Web: <http://bsn.minskexpo.com/>
Mezinárodní specializované výstavy. Stavební technika a materiály, projektování aj. Pořadatel: **MINSKEXPO,**
BELINTEREXPO. Specializované výstavy:

- **Zařízení pro stavební a těžební průmysl; BELKOMMUNTECH** (topení, zásobování plynem, energeticky úsporné zařízení a technologie, zásobování vodou, ventilace a klimatizace, elektrické sítě, osvětlení, komunální a provozní služby, hromadná doprava); specializované výstavy
- **Dřevostavby a zahradní domky. Krajina. Interiér; Květiny. Semena. Zahrada.**

HoReCa. RetailTech (13. – 15. dubna 2021) Minsk, třída Pobeditelej 20/2 Web:
https://www.expoforum.by/exhibitions/?SECTION_ID=2899 Specializovaná výstava zaměřená na tendence rozvoje a
technologie v pohostinství. Restaurace, potraviny a nápoje, RetailTech, hotely. Pořadatel: **EXPOFORUM.**

Nábytek a interiér (13. – 15. dubna 2021) Minsk, třída Pobeditelej 20/2 Web:
https://www.expoforum.by/exhibitions/?SECTION_ID=2992 Mezinárodní specializovaná výstava. Nábytek, kuchyň,
inovační materiály, vybavení, zařízení a nástroje pro výrobu nábytku, textil, osvětlení, nádobí, opravy bytu. Pořadatel:
EXPOFORUM.

6. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

- 6.1. Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej
- 6.2. Dovozní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu
- 6.3. Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku
- 6.4. Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP), významné veletrhy a výstavy v teritoriu
- 6.5. Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 6.6. Trh veřejných zakázek
- 6.7. Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka
- 6.8. Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk(y), státní svátky, pracovní a prodejní doba
- 6.9. Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria (oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince)
- 6.10. Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR
- 6.11. Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

6.1 Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej

Stát pozitivně vnímá výstavbu moderních prodejen velkého formátu a zvyšování kultury prodeje zejména v regionech, na druhé straně však nelibě nese fakt, že dochází k likvidaci středních prodejních organizací a prodejců na tržištích.

Každý řetězec má své individuální požadavky ve vztahu k dodavateli, tak i jednotlivým výrobkům. Ty lze zobecnit do následujících požadavků: 1) výše marketingových nákladů /5–15 %/, 2) výše slevy pro řetězec /0–15 %/, 3) splatnost zboží (*diktuje si řetězec*) /35–90 dní/, 4) plán podpůrných marketingových aktivit (slevy na zboží) /zpravidla měsíčně, podle typu zboží a sezónnosti/ a 5) doplňující slevy na zboží v rámci slevových akcí /15 %/.

Jsou to dodavatelé, kteří primárně oslovují řetězce se svou nabídkou. Pouze velké sítě, které mají vlastní importní oddělení, samostatně vyhledávají výrobce ze zahraničí. Oslovení řetězce by mělo začít z přípravy obchodní nabídky a sjednání si schůzky s produktovým manažerem, případně vedoucím oddělení nákupu. V případě, že produktový manažer zaujme k nabídce negativní stanovisko, je vhodné oslovit vedoucího oddělení nákupu nebo obchodního ředitele (*je dosti problematické*). V případě exkluzivního zboží je možné nabízet zboží v průběhu roku, u nového výrobku mohou řetězce odložit jednání až ke konci roku, jelikož mají pro daný kalendářní rok stanovený rozvrh nákupů, který nepodléhá změnám. Některé sítě mohou nový výrobek vystavit do prodeje počátkem každého měsíce a v případě dobré prodejnosti uzavřou s dodavatelem okamžitě kontrakt. Přímé odběry ze zahraničí jsou možné (*existují importní oddělení s deklaranty*), ale je to otázka motivace pro síť. Podíl zahraničního zboží v sítích dosahuje v průměru 30–50%, nicméně ze strany státu dochází k intenzivnímu tlaku na řetězce, aby preferovaly domácí výrobce. Protekce státu (*řada potravinářských podniků je v jeho rukách*) se soustřeďuje zejména na pozice jako cukrářské výrobky, džusy a šťávy, pivo, masné a mléčné výrobky, alkohol, tabákové výrobky a další. Poměr potravinového a nepotravinového zboží v sítích dosahuje zhruba 60% ku 40%. Zboží je třeba certifikovat v souladu s běloruskou legislativou. V poslední době začínají řetězce praktikovat prodej zboží pod vlastní obchodní značkou.

Nejvýznamnější potravinářské sítě Běloruska

Název sítě / vlastník	Prodejních jednotek
Евроопт / ООО «Евроторг»	1002
Корона / ООО «Табак-Инвест»	36

Алми / ЗАО «Юнифуд»	39
Рублевский / СООО «Белинтерпродукт»	54
Санта / ООО «Санта Ритейл»	135
Белкоопсоюз / Белорусский республиканский союз потребительских обществ	přes 7000 na venkově a v malých městech (prodej běloruského zboží od státních firem)

V zemi současně existují také státní obchody typu GUM (státní univerzální obchod), CUM (centrální univerzální obchod). Jejich prostřednictvím je realizován prodej převážně běloruské produkce, kdy je zákonem regulované složení sortimentu. Přednost má sortiment tuzemské výroby, který sice nedosahuje svými užitnými vlastnostmi ani designem, až na výjimky, evropské úrovně, ale prodává se za cenu, která je při koupěschopnosti obyvatelstva akceptovatelná.

Působení v zemi prostřednictvím místních zástupců pomáhá v mnoha případech v získávání aktuálních informací o možnostech trhu a řeší jeho bezprostřední kontakt se stávajícími i potenciálními partnery. Zástupce je však třeba vybírat pečlivě s ohledem na míru požadované profesionality.

Běloruská univerzální zboží burza

Příležitost pro prodej /nákup zboží v/z Bělorusku(a) nabízí *Běloruská univerzální zboží burza (BUTB)*, která vznikla na základě nařízení vlády č. 1719 z roku 2003 s cílem rozvíjet organizovaný trh burzovních komodit, formovat příznivé konkurenční prostředí pro obchodující strany, zabezpečovat transparentní cenotvorbu prostřednictvím veřejného obchodování. Spotové obchodování na BUTB probíhá striktně v souladu s burzovními pravidly a ve stanovených termínech. Na burze je obchodováno pouze to zboží, které se nachází v seznamu zboží, jenž je připuštěno k obchodování na burze a to ve 4 sekcích (kovy a výrobky z kovů, dřevo a výrobky ze dřeva, zemědělská produkce, sekce průmyslového a spotřebního zboží). Obchodní místa burzy se nachází v Minsku a oblastních centrech Běloruska (5), přičemž fungují současně díky automatizovanému systému obchodování. Nejpopulárnějším je však obchodování prostřednictvím internetu. Nejvíce obchodovaly se dřevem, kovy a zemědělskou produkcí. BUTB tak představuje další platformou pro navázání obchodních vztahů s Běloruskem. V květnu 2019 bylo při BUTB akreditováno 62 českých společností, které realizovaly transakce v celkové hodnotě přes 33 mil. dolarů. Do Čech se vyváželo převážně řezivo. Do Běloruska pak koks a uhlí.

[Běloruská univerzální zboží burza](#)

Zboží:

- není zcela totožné (lepší) s produkcí na místním trhu, ale vhodně může doplnit
- cena výrobku
- odpovídající design, potřeba apod.
- nápis, resp. návod v azbuce

6.2 Dovozní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu

Dovozní podmínky a dokumenty (po vstupu do EU), celní systém, kontrola vývozu

Běloruské hospodářské (podnikatelské) subjekty se při provádění zahraničního obchodu řídí především republikovým zákonem „[O státní regulaci zahraničně obchodní činnosti](#)“, nařízením prezidenta č. 178 ze dne 27.03.2008 „[O pořádku provádění a kontroly zahraničně obchodních operací](#)“ a nařízením prezidenta č. 57 ze dne 28.01.2006 „[O některých opatřeních na zdokonalení státní regulace zahraničně obchodní činnosti](#)“. Regulace zahraničního obchodu je rovněž prováděna v souladu s nařízeními vlády.

Nařízení prezidenta [č. 347 ze dne 09.08.2011](#) byly vneseny změny v nařízení č. 178 ze dne 27.03.2008, které na jedné straně rozšiřují možnosti provádění obchodních operací, na druhé zpřísňuje některá pravidla. V bankách musí být registrovány kontrakty (včetně doplnění) v ekvivalentu 3 000 EUR a více. Platí, že obchod musí být uzavřen ve stanovených lhůtách a není umožněna předplatba (*jen ve výjimečných případech*).

V souladu s běloruskou legislativou musí být každá mezinárodní obchodní operace registrována v bance a platebně zúřadována, v případě běloruského exportu do 90 dní (v případě komisioního prodeje 120 dní) po expedici zboží, u zahraničního dovozu do 60 dní od poukázání platby. Dne 26. září 2012 vstoupilo v platnost nařízení prezidenta č. 323 ze dne 23.07.2012 podle kterého účastníci zahraničního obchodu jsou povinni přejít na elektronickou deklaraci celních operací.

Celní úlevy

Celní úlevy nebo úplné osvobození od cel je možné v těchto případech: podnikání v rámci odpovídajících celních režimů, Svobodné ekonomické zóny nebo Vědecko technologické parky, podnikání v místech, na které se vztahují investiční pobídky, při dovozu strojů a zařízení jako vklad do základního kapitálu společnosti, při dovozu zařízení za účelem modernizace průmyslových podniků nebo mezinárodní akce se státním zájmem.

[Státní celní výbor Běloruska](#)

Nadnárodní úroveň

V souvislosti s procesem vytváření Celní unie (CU) a Jednotného hospodářského prostoru (JHP) mezi Běloruskem, Kazachstánem a Ruskou federací, docházelo a stále dochází k přijímání nadnárodních právních aktů ovlivňujících běloruskou národní legislativu.

Na institucionální úrovni je jediným stálým řídicím tělesem JHP Euroasijská hospodářská komise (EHK), která plně funguje od února 2012. Vyvinula se z původní Komise pro celní unii (KCU), která ukončila svou činnost. EHK je oproti KCU výrazně posílena pravomocemi. Veškerou legislativu k CU a JHK lze nalézt na stránkách Euroasijské hospodářské komise.

[Euroasijská hospodářská komise](#)

Obchodní režimy

Volné obchodní režimy

V současnosti má Bělorusko bilaterální dohody o volném obchodním režimu s těmito státy: Ázerbájdžánem, Arménií, Kyrgyzstánem, Tádžikistánem, Kazachstánem, Moldávií, Ruskem, Uzbekistánem, Turkmenistánem a Ukrajinou. Bělorusko je současně členem Dohody SNS o zóně volného obchodu, která byla podepsána 15. dubna 1994 (se změnami z 2. dubna 1999).

Dne 18. října 2011 byla podepsána Smlouva SNS o volném obchodu, která nahradí Dohodu SNS o volném obchodu z roku 1994 a bilaterální dohody. Daná dohoda je založená na pravidlech a principech WTO. Novou smlouvu podepsalo 8 zemí: Arménie, Bělorusko, Kazachstán, Kyrgyzstán, Moldávie, Rusko, Tádžikistán, Ukrajina.

Tarifní regulace CU. Na území CU je ustanoven Jednotný celní tarif (JCT) - jednotné dovozní celní sazbyplatné pro všechny tři země. Sazby JCT jsou uplatňovány v závislosti od původu dováženého zboží a podmínek jeho dovozu. Celní úlevy (nižší sazby) jsou uplatňovány vůči zboží dováženému z rozvojových a nejméně rozvinutých zemí, a dále vůči zemím s kterými má Bělorusko podepsány mezinárodní dohody do 01.01.2010. Zejména se jedná o Smlouvu o volném obchodu se zeměmi SNS.

Vývozní cla (např. na dřevo a jeho polotovary) jsou prozatím stanovována národní legislativou. Předpokládá se však, že i vývozní cla budou regulována na úrovni CU.

- [Přehled tarifních opatření Celní unie](#)
- [Jednotný celní tarif Celní unie BY, KZ, RF](#)
- [Odlišné celní tarify Běloruska od Jednotného celního tarifu CU](#)
- [Přehled zboží, vůči kterému země CU \(Bělorusko\) uplatňují/e tarifní kvóty v roce 2014 \(tarifní kvóty\)](#)
- [Přehled dovozních cel uplatňovaných Běloruskem \(CU\)](#)
- [Přehled vývozních cel uplatňovaných Běloruskem na národní úrovni](#)

Netarifní regulace CU

Na území CU jsou uplatňovány následující opatření netarifní regulace:

- zákaz vývozu;
- množstevní omezení vývozu nebo dovozu (kvóty);
- poskytnutí výhradního práva na vývoz nebo dovoz (v případě Běloruska se jedná o výhradní dovoz alkoholu, tabáku, ryb a mořských produktů);
- licence v oblasti zahraničního obchodu (k vývozu nebo dovozu zboží uvedeného v Jednotném přehledu zboží, ke kterému jsou přijímány zákazy nebo omezení účastníky CU ve vztahu ke třetím zemím je nutné získání příslušné licence. Licence vydaná orgány jednoho z členů CU jsou uznávány ostatními členy CU a mají platnost ve všech zemích CU. Licence mohou být jednorázové /s platností do 1 roku/, generální /do 1 roku/ nebo výlučné /doba platnosti je stanovena v každém konkrétním případě/. V Bělorusku tyto licence vydává Ministerstvo obchodu Běloruska,
- dohled nad vývozem a dovozem (zahrnuje certifikaci produkce, registraci bezpečnosti produkce, veterinární kontrolu, karanténní a fytosanitární dozor).

Zákony:

- [Přehled netarifních opatření Celní unie](#)
- [Přehled zboží jejichž dovoz či vývoz je na/z území států Celní unie zakázán či omezen](#)

Nepřímé zdanění

Nepřímé zdanění v CU je regulováno Dohodou o principech vymáhání nepřímých daní při vývozu a dovozu zboží, realizaci prací a poskytování služeb v CU ze dne 25.01.2008 a rovněž dodatečnými protokoly.

Při vývozu zboží je ustanovena nulová sazba DPH a osvobození od spotřební daně při podmínce dokumentárního potvrzení faktu vývozu (do 180 kalendářních dní).

Při dovozu zboží na území účastníka CU ze země jiného účastníka CU se nepřímé zdanění provádí v zemi dovozce. K zdanění nedochází, pokud je zboží v zemi dovozce od daní osvobozeno.

Vymáhání nepřímých daní z realizace prací a poskytování služeb je prováděno v zemi, kde k takové činnosti dochází.

Ochrana domácího trhu

Národní úroveň

Státní výbor standardizace Běloruska na základě usnesení č. 60 ze dne 16.08.2008 publikoval seznam produkce, služeb, obsluhy a jiných objektů podléhající povinnému posouzení shody (certifikaci). Seznam byl aktualizován v červenci 2011 s některými doplněními v roce 2012. Tento seznam je postupně zkracován, tak jak dochází k přijímání Jednotných technických řádů CU na nadnárodní úrovni. Kromě toho mohou existovat **další technické požadavky**, které náleží do kompetence jiných státních institucí. Např. produkt určený pro použití ve stavebnictví, na který se nevztahuje povinná certifikace, ale pouze jen dobrovolná deklarace shody, předpokládá před vydáním příslušného dokumentu získání nejprve technického osvědčení Ministerstva stavebnictví a architektury Běloruska, což představuje pro exportéra (importéra) dodatečné náklady. Dalším případem je třeba licencování a certifikace shody produktů informačního-bezpečnostního charakteru (tedy softwaru), které má na starosti Operativně-analytické centrum při prezidentovi Běloruska. Na národní úrovni existuje ještě 18 běloruských Technických řádů, které řeší otázky bezpečnosti u některých skupin výrobků (např. bezpečnost dětských hraček, mléka a mléčné produkce a dalších).

- [Gosstandart](#) - Státní výbor standardizace Běloruska
- Podrobnější [informace k povinnému posouzení shody](#) (včetně aktuálních seznamů), tak i dobrovol. deklaraci shody
- [Běloruské technické řády](#) (18)
- [Ustanovení vlády k dovozům produkce](#), u které je vyžadováno povinné posouzení shody
- [Dohoda mezi Úřadem pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví České republiky a Výborem pro normalizaci, metrologii a certifikaci při Radě ministrů Běloruské republiky o spolupráci při posuzování shody vzájemně dodávaných výrobků](#) (Praha, 15.06.2004)

6.3 Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku

Obecně neexistují žádné specifické požadavky k cizincům, kteří chtějí v Bělorusku podnikat. Na zahraniční investory se vztahuje stejný právní režim a podmínky jako na běloruské subjekty.

Běloruská legislativa předpokládá následující právní formy podnikatelských subjektů:

- živnostník (zkratka *ИП - индивидуальный предприниматель*);
- zemědělské hospodářství (*КФХ - крестьянское /фермерское/ хозяйство*);
- unitární podnik (*УП - унитарное предприятие*);
- výrobní družstvo (*ПК - производственный кооператив*);
- veřejná obchodní společnost (*ПТ - полное товарищество*);
- komanditní společnost (*КТ - командитное товарищество*);
- společnost s rozšířeným ručením (*ОДО - общество с дополнительной ответственностью*);
- společnost s ručením omezeným (*ООО - общество с ограниченной ответственностью*);
- otevřená akciová společnost (*ОАО - открытое акционерное общество*);
- uzavřená akciová společnost (*ЗАО - закрытое акционерное общество*).

Kromě toho mohou existovat zastoupení (представительство) a pobočky (филиал) právnických osob. Zastoupení zahraniční společnosti v Bělorusku není právníkou osobou a rozhodnutí k založení těchto subjektů vydává Ministerstvo

zahraničních věcí Běloruska na dobu 3 let s možností prodloužení o další 3 roky. Zastoupení zahraniční společnosti může mít rovněž trvalý status.

Založení zastoupení

Je třeba upozornit na nařízení č. 1189 běloruské vlády ze dne 31.12.2014 přijala nařízení, které upřesňuje cíle fungování zastoupení zahraniční společnosti. Svým způsobem nařízení reaguje na fakt, kdy zastoupení, která měla vykonávat pouze pomocné funkce (marketing) se zabývaly komerční činností, aniž odváděla ze svých zisků daně běloruskému státu. Nařízení přineslo i řadu dalších změn, pokud jde o délku existence zastoupení, počet zahraničních zaměstnanců registrovaných na toto zastoupení, stejně jako pořádek pro vydávání služební kartičky, nyní již pouze pro vedoucího zastoupení.

[Informace k založení zahraničního zastoupení v Bělorusku \(MZV BY\)](#)

Za obchodní společnosti se zahraniční účastí (investicemi) se považují takové podniky, kde zahraniční investor vložil do základního kapitálu společnosti nejméně 20 000 USD. Pro účely registrace se všechny obchodní společnosti se zahraniční účastí člení na smíšené obchodní společnosti (právník osoba, základní kapitál je tvořen podíly zahraničního investora a běloruských fyzických a/nebo právnických osob) nebo zahraniční obchodní společnosti (právník osoba, základní kapitál je ze 100% tvořen zahraničními investicemi).

Organizačně podnikání může nabývat následujících forem:

Akciová společnost - nejrozšířenější forma podnikání u kapitálově náročných ekonomických aktivit. Rozlišuje se forma uzavřené akciové společnosti, kdy je možno nabývat akcie pouze se souhlasem ostatních akcionářů a/nebo jen omezenému okruhu osob a otevřené akciové společnosti, kdy je možno nabývat akcie volně. K založení a.s. je třeba vždy minimálně dvou akcionářů, uzavřená akciová společnost může mít maximálně padesát akcionářů, u otevřené akciové společnosti toto omezení neplatí.

Společnost s ručením omezeným - právník osoba, jejíž kapitál a závazky jsou omezeny výší podílu společníků. Opět je třeba nejméně dvou a maximálně padesáti společníků k založení této formy společnosti.

Unitární podnik - osoba založená za účelem dosažení zisku, která nemá vlastnické právo k majetku svěřeného jí k hospodaření. Vlastníkem majetku *UP* je jeho zakladatel. Majetek unitárního podniku je nedělitelný.

Založení právník osoby

Registraci právnických osob se zahraniční účastí (investicemi) provádí Minský městský výkonný výbor a jednotlivé oblastní výkonné výbory, mimo obchodních organizací se zájmem podnikat na území Zvláštních (svobodných) ekonomických zón (registraci v SEZ provádí administrace těchto zón). V případě bank a nebankovních úvěrově-finančních společností provádí registraci Národní banka Běloruska, pojišťovny registruje Ministerstvo financí Běloruska. Před podáním návrhu na zápis obchodní společnosti je třeba:

- potvrdit s registračním orgánem název obchodní společnosti;
- stanovit místo budoucího sídla společnosti (obdržet potvrzení vlastníka nemovitosti);
- přijmout (písemně) rozhodnutí o založení obchodní společnosti, připravit zakladatelské listiny (originál nebo notářsky ověřené kopie) a další dokumenty (výpis z obchodního rejstříku v ČR s notářsky ověřeným překladem u

- právnických osob, kopie a překlad pasu v případě fyzických osob);
- vytvořit základní kapitál společnosti (otevřít dočasně bankovní účet nebo provést znalecké ocenění nepeněžních vkladů);
- zaplatit registrační poplatek ve výši cca 60 EUR.

Reorganizace a likvidace právnických osob

Likvidace PO může být uskutečněna na základě dobrovolného rozhodnutí vlastníka nebo společníků, či jiných důvodů v souladu s legislativou (rozhodnutím hospodářského soudu nebo registrujícího orgánu). V procesu likvidace je stanovena likvidační komise (likvidátor), který provádí veškeré formální procedury a stanoví pořádek a lhůty pro likvidaci společnosti. Reorganizace PO je regulována legislativou a může být realizována formou fúzí, připojení, rozdělení, oddělení nebo přeměny.

[Databáze názvů obchodních společností v Bělorusku](#)

6.4 Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP), významné veletrhy a výstavy v teritoriu

Regulace reklamy

V souladu s legislativou Běloruské republiky existují omezení s ohledem na:

- reklamu určených druhů produktů či služeb (medicínské zařízení, alkoholické nápoje, pivo, tabák, zbraně, narkotika atd.),
- místa reklamy (vzdělávací zařízení, obytné rajóny atd.),
- způsob reklamy (sdělovací prostředky, televize, reklamní plochy atd.),
- obsah reklamy (potřebná informace, barvy, slova atd.).

Následující druhy reklamy vyžadují souhlas státních orgánů:

- venkovní reklama - s oblastním výkonným výborem (Minský městský výkonný výbor),
- reklama na dopravních prostředcích - s oblastním výkonným výborem (Minský městský výkonný výbor) a rovněž s oddělením Státní automobilové inspekce (GAI) Ministerstva vnitra Běloruska,
- reklama zdravotního zařízení - s Ministerstvem zdravotnictví Běloruska,
- reklama veterinárních služeb - Ministerstvo zemědělství a potravinářství Běloruska,
- reklama o práci a studiu občanů Běloruska v zahraničí - Ministerstvo vnitra Běloruska.

Formy nepatřičné reklamy jako nevhodná, klamavá, neetická, skrytá, jsou zakázány v souladu s legislativou Běloruska.

Rozhodnutí v otázce přiznání reklamy nepatřičnou přijímá **Ministerstvo obchodu Běloruska**, a rovněž místní výkonné a řídicí orgány (s výjimkou uznání klamavé reklamy). Pokud je reklama uznána za nepatřičnou, může být zadavatel reklamy vyzván k publikaci opravné reklamy, a to na svůj účet a v určené lhůtě.

Vybrané mezinárodní výstavy pořádané v Bělorusku v roce 2020

Web: www.belinterexpo.by

e-mail: mail@belinterexpo.by

- BELAGRO** (1. – 5. září) Minsk. Mezinárodní výstava zemědělského vybavení a produkce, technologií, agrochemie, potravinářského a veterinárního odvětví. V rámci výstavy bude připraven salón „Bioplyn 2020“.

- **Běloruské průmyslovo-ekonomické fórum** (29. září – 2. října) Minsk. Nejvýznamnější průmyslový veletrh Běloruska.
- **Budpragres** (15. – 18. září) Minsk. Výstava materiálů, technologií, techniky, vybavení, výroby, architektury, projektování, speciálních oděvů a úspory energie a zdrojů.
- **BeltexIndustry** (7.– 9. října) Minsk. Veletrh lehkého a textilního průmyslu. Obuv, textil, oblečení, doplňky, kožené zboží, bytový textil. Zařízení a stroje na výrobu textilní a kožené produkce a obuvi.
- **PRODEXPO** (10. – 13. listopadu) Minsk. Velkoobchodní mezinárodní výstava - veletrh potravin a nápojů.

6.5 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Autorská práva

V Bělorusku je poskytována ochrana výsledkům duševního vlastnictví. Autorská práva zahrnují literární, umělecká, hudební a audiovizuální díla. Jejich ochrana vzniká momentem jejich vzniku. Osobní nemajetková práva jsou chráněna neomezeně, majetková práva v průběhu života autora a 50 let po jeho smrti. Majetková práva mohou být předána třetím osobám na základě výlučné nebo nevýlučné licence. Majitel má právo zakazovat nebo povolovat nakládání se svými autorskými právy.

Objekty průmyslového vlastnictví

V Národním centru intelektuálního vlastnictví (NCIS) se registrují vynálezy (na období 20 let od data registrace s prodloužením o 5 let), technická řešení (na 5 let s prodloužením o 3 roky) a průmyslové vzory (na 10 let s prodloužením o 5 let). Právní ochrana objektů průmyslového vlastnictví je stvrzena vydáním patentu.

Označení

Registrace ochranných známek se rovněž provádí v NCIS, který následně žadateli vydá potvrzení o registraci. Ochranná známka je chráněna po dobu 10 let s možností dalšího prodloužení o 10 let. Dále jsou registrovány zeměpisné názvy (na 10 let s prodloužením o dalších 10 let) a firemní názvy (platí do likvidace právnické osoby nebo změny firemního názvu).

[Národní centrum intelektuálního vlastnictví](#)

6.6 Trh veřejných zakázek

V Bělorusku je výběrové řízení vypisováno bezpodmínečně na zakázky, které jsou plně nebo částečně financovány ze státního rozpočtu i rozpočtů místních orgánů státní správy. Procedury mohou být různé – otevřené nebo uzavřené soutěže, vyžádání si cenových nabídek, procedura nákupu z jednoho zdroje, elektronické aukce a burzovní obchody. Vzhledem k tomu, že legislativa k veřejným zakázkám se poměrně často mění, je účelné se s aktuálním stavem seznámit na stránkách Ministerstva obchodu Běloruska, které je od 1. ledna 2013 zplnomocněným orgánem pro danou oblast.

[Všeobecná informace k procedurám veřejných zakázek, další informace](#)

Databáze výběrových řízení

Databáze všech výběrových řízení je provozována Národním centrem marketingu a konjunktury cen (ICETRADE). Přístup je však placený. Některé organizace, které jsou oprávněny k centralizovaným nákupům, prezentují tendry i na svých stránkách.

[Databáze tendrů Národního centra marketingu a konjunktury cen \(ICETRADE\)](#)

6.7 Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka

Soudní systém Běloruska představuje Ústavní soud, běžné soudy (rajónů /městské/ a posádkové vojenské soudy; oblastní a Minský městský soud a rovněž Běloruský vojenský soud; Nejvyšší soud Běloruska) a hospodářské soudy.

Obchodními spory se zabývají **Hospodářské soudy**, které se nachází v každé z šesti oblastí Běloruska a Minsku, a **Vyšší hospodářský soud Běloruska** (který může v první instanci posoudit jakýkoliv případ. Spory se v první instanci posuzují v minském Hospodářském soudu nebo Hospodářskými soudy příslušných oblastí.

Posouzení případu Hospodářským soudem v první instanci se skládá ze dvou fází. V první dochází k přípravě případu k soudnímu řízení (v průběhu pracovních dní), v druhé fázi již k samotnému řízení. To by mělo i s vynesením řešení zaujmout max. dva měsíce (většinou 1 měsíc) od zahájení projednávání případu. Tyto lhůty se vztahují i na případy s účastí zahraničních právnických osob, pokud se kompetentní (pověřené) osoby nacházejí v Bělorusku. V případě, že se nenacházejí, platí lhůty do 7 měsíců. V případě složitých případů, mohou být lhůty pro přijetí rozhodnutí prodlouženy do 4 měsíců, respektive do 1 roku v případech s účastí zahraničních osob, nacházejících se mimo Běloruska.

Vůči rozhodnutí Hospodářského soudu se lze odvolat odvolací stížností nebo kasačním protestem, případně na základě inspekce. Odvolací stížnosti, které musí být podány do 15 dnů od vynesení rozhodnutí, jsou posuzovány odvolacími instancemi Hospodářského soudu do 15 dnů (v případě prodloužení lhůty do 30 dnů) od podání odvolací stížnosti. Kasačním protestem mohou být napadena rozhodnutí Hospodářského soudu v první instanci nebo rozhodnutí jeho apelační instance. Kasační protest je posuzován Kasačním kolegiem Vyššího hospodářského soudu. Termín pro podání kasačního protestu je 1 měsíc od rozhodnutí a stejná lhůta (1 měsíc) je určena pro přijetí rozhodnutí kolegiem od podání protestu. Soudní rozhodnutí, která vstoupila v platnost, mohou být přezkoumána na základě protestu úředních osob, které k tomu mají oprávnění (předseda VHS nebo generální prokurátor Běloruska). Kompetentní orgánem pro přezkoumání je Prezídium Vyššího hospodářského soudu v případě soudních rozhodnutí v první instanci, odvolací instance HS nebo kasačního kolegia. Plénum Vyššího hospodářského soudu přezkoumává záležitost v případě rozhodnutí Prezídia VHS. Odvolání lze provést do 1 roku od vstoupení soudního rozhodnutí v platnost.

V Bělorusku je rovněž zřízen **Mezinárodní arbitrážní soud** při Běloruské obchodně-průmyslové komoře se sídlem v Minsku.

Pokud je spor rozhodován běloruskými soudy, je ve většině případů přihlédnuto k zájmům a ochraně tuzemských účastníků sporu. Z tohoto důvodu je doporučeno uvádět místo řešení sporu vně Běloruska a použití práva českého, případně třetí země.

- [Hospodářské soudy v Bělorusku](#)
- [Vyšší hospodářský soud Běloruska](#)
- [Mezinárodní arbitrážní soud při Běloruské obchodně-průmyslové komoře](#)

Obvyklé platební podmínky, platební morálka

Od 10. ledna 2011 platí **zákaz Národní banky Běloruska (NBRB) na provádění předplateb** v zahraniční měně prostřednictvím prostředků z úvěrů (půjček), opatřených v běloruských bankách (povolení NBRB z dubna 2009). Možnost úhrady plateb za dovoz v zahraniční měně z úvěrů (půjček) uzavřených mezi importérem a nerezidentem zůstává

zachována. 16. března 2011 NBRB anulovala svá rozhodnutí vůči předplatbám za dovozy z Ruské federace a Kazachstánu a 30. března 2011 povolila platby v běloruských rublech, ruských rublech a kazachstánských tenge za dodávky zařízení rezidentům RF a Kazachstánu.

V současné době tak mohou běloruské podniky provádět **předplatby**:

- subjektům z RF a Kazachstánu,
- prostřednictvím akreditivu,
- z valutových (devizových) prostředků, které získaly svými exportními aktivitami,
- z prostředků získaných z investic v zahraničí,
- z prostředků získaných prostřednictvím zahraničních úvěrů nebo půjček (např. od zahraniční mateřské společnosti).

Platební morálka

Platební morálka běloruských subjektů patřila dlouhá léta k lepším v Evropě. Zvláště to platilo pro státní podniky. S ohledem na vysokou provázanost Běloruska s Ruskem a od konce roku 2013 pokračující recesi ruské ekonomiky se mnoha státním a především soukromým podnikům zhoršily platební možnosti. Zatímco u státních firem stále existuje vysoká pravděpodobnost splacení pohledávek, u **soukromých subjektů je na místě opatrnost** a snaha po maximálním zajištění (a to i v případě dlouholetých obchodních vztahů).

Problémy a rizika místního trhu

Značným problémem je enormní objem rychle se měnících normativních aktů (legislativy) všech stupňů, přijímání zásadních normativních aktů prezidentskými výnosy, retrospektivní účinnost normativních aktů, jejich neprovázanost a vnitřní rozpornost apod. Přestože se volá po vyčištění právních norem, souběžně se přijímají další. Vždy je možno, z důvodu nepřehlednosti právních, daňových, celních a dalších předpisů, nalézt porušení běloruských zákonů, a tím zavdat i důvod k přijetí citelných sankcí. Případně mohou na fungování firmy mít negativní vliv i nerovná pravidla pro státní a nestátní podniky, pokud jde o možnosti odbytu výrobků, získávání surovin, dotace el. energie, plynu a dalších vstupů.

Prověření partnera

V Bělorusku neexistuje volně přístupná **databáze rejstříku právnických osob**. O výpis z rejstříku je třeba žádat na Ministerstvu justice Běloruska nebo v příslušných registračních orgánech dle místa registrace firmy. Žádat může také zahraniční firma, nicméně následný proces probíhá prostřednictvím poštovní korespondence. Levnější a rychlejší variantou může být získání výpisu přes běloruskou advokátní kancelář.

Výpis obsahuje: jméno firmy, právní formu, registrační číslo, daňové číslo, statistické číslo, datum registrace, oficiální adresu, základní kapitál, jména podílníků, jméno ředitele podniku, typ aktivit.

Advokátní kancelář je schopna zajistit také výpis z Hospodářského soudu, zda proti zájmovému subjektu bylo nebo je vedeno soudní řízení. V případě, že je zájmový subjekt registrován jako otevřená akciová společnost, lze na stránkách Ministerstva financí Běloruska získat základní informace o výši základního kapitálu těchto společností, stejně jako výkazy o jejich zisku nebo ztrátách.

Další informace (daňové, bankovní) o jednotlivých firmách není možné v Bělorusku oficiální cestou získat.

6.8 Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk(y), státní svátky, pracovní a prodejní doba

Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty

Před cestou do Běloruska je třeba si termín jednání s běloruským partnerem dopředu dohodnout (v případě jednání ve státních podnicích raději písemně).

Je zvykem dodržovat termín dohodnutých schůzek a jednání, bez omluvy je akceptovatelných max. 5 minut. Při představování je vhodné partnerovi předat vizitku (v ruském či anglickém jazyce). Při oslovování je obvyklé používat jméno a jméno po otci „otčestvo“ (např. Vladimir Vladimirovič). Pro české obchodníky může být někdy nezvyklé, že partner již při prvním setkání přejde na tykání. Mladší generace se při jednání již chová zcela evropsky.

Jednáním a komunikačním jazykem je v naprosté většině případů ruský jazyk. Po předchozí konkrétní dohodě s partnerem je možno komunikovat v jazyce anglickém, méně již v jazyce německém. V takovém případě je však třeba si zajistit tlumočení. Nejlépe se navazují osobní kontakty při neformálních jednáních za stolem. Pracovní oběd v délce přibližně dvou hodin začíná obvykle mezi 13:00 až 15:00, pracovní večere začíná obvykle v 19:00. Průběh konzumace je doprovázen pravidelnými přípitky, očekává se od hostů přípitek na perspektivní spolupráci, na zdraví rodiny apod. Přípitky jsou málokdy stručné a jsou vždy ukázkou řečnického umění. Pouhé české strohé „na zdraví“ by mohlo být považováno za neuctivé. Pije se na tzv. „na povel“ a nejčastěji místní vodka, která je velmi dobré kvality. Není neobvyklé, že je obchodní partner po určité době spolupráce pozván na chatu nebo do sauny. V tomto prostředí se často uzavírají klíčové dohody. Často jsou zahraničním hostům předávány drobné dárky (vodka, publikace, lidový suvenýr atd.). Je třeba s tímto počítat a dárky si rovněž zajistit. Oblíbená je Becherovka, české pivo, dárky skleněné.

Státní svátky (pracovní volno)

- 01.01. - Nový rok
- 07.01. - Pravoslavné vánoce
- 08.03. - MDŽ
- 29.04. - Pravoslavné dušičky (tzv. radunica)
- 01.05. - Svátek práce
- 09.05. - Den vítězství
- 03.07. - Den nezávislosti Běloruska
- 07.11. - Den říjnové revoluce
- 25.12. - Katolické vánoce

Pokud státní svátek vychází na víkend, je zvykem, že se volný den přesouvá na nejbližší pracovní den

Obvyklá pracovní doba

Většina úřadů začíná pracovat od 9:00. Některá pracoviště dodržují zkrácenou pracovní dobu v pátek. Zkrácená doba se obvykle dodržuje také v den předcházející svátkům, připadají-li na pracovní den. Přestávka na oběd trvá hodinu a je striktně dodržována. Je třeba počítat s tím, že zpravidla od 13:00 do 14:00 nebudou pracovníci na svém pracovním místě. V daném časovém rozmezí je téměř vyloučené dovolat se do úřadů a většiny firem. Pracovní doba nesmí přesáhnout 8 hodin denně + 1 hodinu na oběd. Pro některé kategorie zaměstnanců může existovat kratší pracovní doba. Pracovní týden má 5 dní (v některých případech může mít i 6 pracovních dní, avšak i zde celková pracovní doba předpokládá 40 hodin). Existují zvláštní normy, které upravují pracovní dobu ve večerních hodinách, o víkendech a svátečních dnech.

Minimální výměra dovolené je 24 dní v roce.

Obvyklá otevírací doba v obchodní síti

Obchodní domy, obchodní centra a některé specializované obchody (zejména potravinářské) mají otevřeno také o víkendu. Obchody s průmyslovým zbožím pracují většinou jen v sobotu, od 10:00 do 18:00. Směnárný se obvykle nacházejí přímo v obchodních centrech.

6.9 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria (oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince)

Vízová povinnost mezi ČR a Běloruskem začala platit od 01.06.2000. Vjezd cizinců na území Běloruska je proto možný na základě uděleného víza. Na základě zákona „O právním postavení zahraničních osob a osob bez občanství“, který vstoupil v platnost 21.07.2010, došlo k prodloužení lhůty ze 3 na 5 pracovních dní, kdy se může cizinec nacházet v Bělorusku bez registrace. V případě delšího pobytu je povinen se zaregistrovat na příslušném úřadě (tzv. OVIR - orgán Ministerstva vnitra BY) v místě faktického ubytování. Pokud je sjednáno ubytování v hotelu, turistických objektech nebo sanatoriích, tuto registraci provede administrace (recepce) příslušného ubytovacího zařízení. Pro případné prodloužení víza je třeba navštívit místní OVIR.

Lhůta pro krátkodobý pobyt v Bělorusku je 90 dní v kalendářním roce.

Na základě usnesení vlády ze dne 16. srpna 2013 může být všem cizincům uděleno vstupní běloruské vízum na mezinárodním letišti v Minsku. Žadatelé však před tím musí dodat na Hlavní konzulární správu Ministerstva zahraničních věcí Běloruska (YBB ГКУ МИД) potřebnou dokumentaci. V případě krátkodobého víza platí lhůta 3 pracovní dny do příletu, u dlouhodobého 5 pracovních dní. Pouze v případě vážného onemocnění či úmrtí blízkého příbuzného lze dokumenty předložit v den příletu.

Bez registrace i bez víza do Běloruska lze přicestovat na dobu max. 5 dnů (nevztahuje na držitele diplomatických a služebních pasů). S účinností od 24. července 2018 rozšířilo Bělorusko bezvízovou povinnost pro občany 80 zemí včetně všech členských států Evropské unie a České republiky, kteří přicestují do Běloruska přes Národní letiště Minsk (kromě letů z Ruska, do Ruska jen tranzit). Pobyt bez víza nesmí přesáhnout dobu 30 dnů. **V případě pobytu cizinců delšího pěti dnů** (včetně dne příletu a odletu bez ohledu na čas) **je podmínkou povinná registrace** u místně příslušných registračních orgánů (oddělení MV v místě pobytu). Přičemž se do těchto dnů nezapočítávají dny pracovního klidu, volna a běloruské státní svátky. V případě ubytování v hotelu, nebo podobném zařízení, se o registraci stará ubytovací zařízení. Pro bezvízový vjezd do Běloruska je třeba mít platný cestovní doklad, finanční prostředky ve výši 49 rublů/21 EUR (k 01.01.2019) na den pobytu a cestovní zdravotní pojištění s minimálním plněním 10 tis. EUR platné na území Běloruska. Podrobně na stránkách ZÚ - [Víza a konzulární informace](#).

Víza a poplatky

Víza při cestě představitelů českých firem do Běloruska

- [Podmínky pro udělení víza při cestě do Běloruska](#)
- [Konzulární poplatky za víza do Běloruska](#)
- [Pravidla pro pobyt cizích státních příslušníků a osob bez občanství v Bělorusku](#)

Víza při cestě běloruských obchodních partnerů do České republiky

Konzulární úsek Velvyslanectví ČR v Bělorusku uděluje schengenská víza a vyznačuje víza národní. Schengenská víza jsou víza s dobou pobytu v schengenském prostoru do 90 dnů během 6 měsíců, tzn. že celková doba pobytu cizince na území schengenského prostoru nesmí překročit 90 dní v průběhu 6 měsíců ode dne prvního vstupu na toto území. Národní víza jsou víza dlouhodobá, tj. nad 90 dnů pobytu na území České republiky.

- [Víza k získání pobytu v ČR do 90 dní](#)
- [Víza k pobytu v ČR nad 90 dní](#)
- [Povolení k pobytu v ČR](#)
- [Konzulární poplatky za víza do ČR](#)

Náležitosti pro podání žádosti o vízum může žadatel předem konzultovat s pracovníky konzulárního úseku velvyslanectví ČR v Bělorusku (tel.: +375 17 2265244-5).

Zdravotní pojištění

Při cestování do Běloruska je nutné uzavřít zdravotní pojištění. Od června 2014 je již při podání žádosti o vízum vyžadováno povinné zdravotní pojištění platné pro Bělorusko na celou dobu plánovaného pobytu a na výši pojistného plnění min. 10.000 EUR.

Při vyřízení víza na letišti v Minsku je nutno nejprve zakoupit zdravotní pojištění přímo na letišti a teprve s ním vyřizovat vízum. Samotné sjednání pojištění trvá cca 5 minut. U početnějších delegací (nad 5 osob) cestujících letecky, si lze dopředu sjednat před přiletem do Minsku (tel.: +375 17 2792305 nebo 55). Po dohodě je třeba na faxové číslo +375 17 2792305 (doporučujeme přijetí faxu telefonicky ověřit na stejném čísle) zaslat seznam cestujících s následujícími údaji (vše latinkou): jméno a příjmení, číslo pasu, datum narození, pobyt od-do. Po příletu, v prostoru před pasovou kontrolou, je třeba objednané pojistky vyzvednout a zaplatit odpovídající částku (v EUR).

- [Informace BELGOSSTRACH k povinnému zdravotnímu pojištění cizinců](#)

Očkování

Pro cesty do Běloruska se nevyžaduje žádné povinné očkování. Doporučeno je očkování typu hepatitida A, hepatitida B, tetanus, záškrť dle aktuální epidemiologické situace, klíšťová encefalitida (při pobytu v lesnatých endemických oblastech) a TBC.

Imigrační karta

Na hranicích je třeba vyplnit imigrační kartu (jméno, příjmení, národnost, čísla pasu a víza, typ víza, zvací organizaci a další), která sestává ze dvou identických částí. Jednu část si ponechává pasová kontrola, druhou cestovatel. Tuto kartu je třeba mít u sebe, slouží následně pro registraci pobytu (*nad 5 dní - viz kapitola Registrace*), přičemž je odevzdávána při opuštění Běloruska.

Celní předpisy

V souvislosti s ratifikací Celního kodexu Celní unie Běloruska, Kazachstánu a Ruska (CU) vstoupila v červenci 2010 v platnost „Dohoda o pravidlech přemístění fyzickými osobami zboží pro osobní potřebu přes celní hranici CU...“, která upravuje celní problematiku ve vztahu k fyzickým osobám. Tu dále zpřesňuje pozměňovací Protokol z 19.10.2011. Občané, kteří letecky cestují na území CU mohou volně převážet:

- zavazadlo s nosností do 50 kg na osobu s předměty pro osobní potřebu v hodnotě max. 10 000,- EUR;
- alkohol v objemu max. 3 litry na dospělou osobu (včetně piva);
- 200 cigaret, 50 doutníků, případně 250 g tabáku;

- finanční prostředky max. do 10 000 USD (ekvivalent).

Pokud není cestováno letecky, platí stejná pravidla s rozdílem hodnoty předmětů pro osobní potřebu, která nesmí převýšit 1 500 EUR.

V opačném případě je třeba vyplnit celní deklaraci a zaplatit příslušené clo. Přehled předmětů, které nepatří do seznamu věcí pro osobní potřebu, stejně jako přehled zakázaných předmětů (nebo předmětů s omezením - např. cenné papíry) jsou uvedeny v příslušných přílohách dohody.

V případě stěhování osobních věcí cizinci ze služebních důvodů (zaměstnání v Bělorusku) existují benevolentnější pravidla.

Do Běloruska je zakázáno dovážet narkotické a psychotropní látky (**důrazně upozorňujeme na nulovou toleranci vůči přechovávání a užívání jakkoli malého množství jakýchkoli drog v Bělorusku**), zařízení pro kouření opia a hašiše, tiskové a audiovizuální materiály nebo jiné nosiče s pornografickým obsahem a s informacemi, které mohou poškodit zájmy Běloruska.

Z Běloruska je zakázáno vyvážet narkotické a psychotropní látky, tiskové a audiovizuální materiály nebo jiné nosiče s pornografickým obsahem a s informacemi, které mohou poškodit zájmy Běloruska. Dále je zakázán vývoz uměleckých předmětů a starožitností, rostlin a živočichů zapsaných do Červené knihy Běloruské republiky, neopracovaných drahých kovů a kamenů.

- [Dohoda o pravidlech přemístění fyzickými osobami zboží pro osobní potřebu přes celní hranici CU](#)

Cestování letadlem

Letecké spojení mezi Prahou a Minskem je každodenní, provozované společností [BELAVIA](#).

Cestování vlakem

Využít lze rovněž železničního spojení Praha-Ostrava-Warszawa Wschodnia (PL)-Minsk. Více informací v systému [IDOS](#).

Cestování pravidelnou autobusovou linkou

Mezi Prahou a Minskem je provozována pravidelná autobusová linka [EUROLINES](#).

Cestování automobilem

Při vjezdu na území Běloruska osobním automobilem je třeba na hranici vyplnit *celní deklaraci o dočasném dovozu (временный ввоз)*. Současně se předkládají originály malého technického průkazu a řidičského průkazu (pro jistotu je vhodné mít i fotokopie). Neřídí-li vozidlo majitel zapsaný v dokladech vozidla, je třeba mít s sebou ověřenou plnou moc.

Užívat dočasně dovezené vozidlo na území Běloruska smí pouze osoba, na niž byl vyřízen dočasný dovoz (tj. musí jej řídit, nebo alespoň být ve voze přítomna, řídí-li jej jiná osoba).

S vozidlem je třeba opustit území Běloruska před vypršením doby povolení pro dočasný vjezd, tedy do 3 měsíců!

Mezi vládami Běloruska a Ruskou federací byla v únoru 2010 podepsána Dohoda o dočasném dovozu a vývozu automobilů. Ta předpokládá, že při cestě do Ruské federace přes Bělorusko stačí deklarovat automobil pouze na hranicích EU/Bělorusko a průjezd do RF je volný. Do 3 měsíců však musí automobil opustit RF, respektive Bělorusko.

V případě dotazů k celním formalitám při vjezdu do Běloruska je možné se obrátit na **Státní celní výbor Běloruska**, tel.: +375 17 2189085.

- [Státní celní výbor Běloruska](#)

Při vjezdu do Běloruska je vyžadováno **povinné pojištění automobilu**. Díky účinnosti dohody o „zelené kartě“ mezi ČR a Běloruskem je akceptována zelená karta, pokud na kartě není přeškrtnuto Bělorusko v rubrice územní platnosti. Druhou možností je sjednání si pojištění přímo na hranici prostřednictvím Běloruské kanceláře dopravního pojištění, jejímiž členy je v současnosti 6 běloruských pojišťoven.

- [Běloruská kancelář dopravního pojištění](#)
- Kde platí Zelená karta – [Česká kancelář pojistitelů](#)

Silnice a mýtné

Běloruské silnice jsou obecně velmi dobré, dálnice M1 z Brestu přes Minsk do Moskvy dokonce velmi kvalitní. Mimo hlavní tahy a ve vesnicích však kvalita vozovky kolísá.

Od 1. srpna 2013 probíhá výběr mýtného elektronickým způsobem na bázi technologie KAPSCH TrafficCom AG. Ten se týká rovněž osobních vozidel do 3,5 tun, která nejsou registrována na území Celní unie, tedy včetně automobilů s českou poznávací značkou.

Mýtné se týká následujících úseků:

- M1/E30 Brest – Minsk – hranice s RF (platný úsek 609 km);
- M2 Minsk – mezinárodní letiště Minsk (platný úsek 27 km);
- M3 Minsk – Vitebsk (platný úsek 32 km);
- M4 Minsk – Mogilev (platný úsek 176 km);
- M5/E271 Minsk – Gomel (platný úsek 44 km);
- M6/E28 Minsk – Grodno – hranice s PL (platný úsek 45 km);

Řidiči vozidel, jichž se elektronické mýtné týká, jsou povinni se zaregistrovat na www.beltoll.by a proti záloze (20 EUR pro vozidla do 3,5 t a 50 EUR nad 3,5 t) si vyzvednout palubní jednotku na stanicích poblíž hraničních přechodů či benzínových stanic. Následně je třeba palubní jednotku dobít a správně instalovat. Výše zálohy se odvíjí od váhy a typu vozidla, platit lze v BYR nebo palivovými kartami.

K 1. lednu 2020 tarify za užití placených dálnic činily:

- 0,04 EUR/km pro vozidla do 3,5 t;
- 0,09 EUR/km pro vozidla nad 3,5 t s 2 osami;
- 0,115 EUR/km pro vozidla nad 3,5 t s 3 osami;
- 0,145 EUR/km pro vozidla nad 3,5 t s 4 a více osami.

Legislativa:

- [Белтолл](#) – informace o systému el. mýtného
- [Белавтострада](#) – informace o průjezdu komunikací M-1/E30
- [Dopravní inspekce Ministerstva dopravy a spojů BY](#)

Dopravní přestupky

Na místě je striktní dodržování silničních předpisů, a to zejména omezení rychlosti. Tolerance k alkoholu je v BY nulová.

V případě řízení vozidla pod vlivem alkoholu může být dopravní prostředek takovému řidiči státem konfiskován (platí od 24.10.2013).

Registrace pobytu

Při pobytu v Bělorusku delším než 5 dní je cizinec povinen se registrovat. Registraci provádí ubytovací středisko (hotel, lázeňské centrum). V případě pobytu u soukromé osoby je třeba provést registraci osobně na příslušném oddělení občanství a migrace (např. Minsk spadá pod *Hlavní správu vnitřních záležitostí Minského městského výboru*, který se dále dělí na rajónní správy).

Při registraci je třeba předložit cestovní pas (víza), imigrační kartu (vyplňuje se na hranicích), cestovní pojištění a vyplněnou žádost (na příslušném oddělení občanství a migrace). Procesem registrace je pověřen vždy příslušný inspektor oddělení odpovědný za pobyt cizích státních příslušníků v Bělorusku.

- [Hlavní správa vnitřních záležitostí Minského městského výboru](#)

Základní veličina

Řada úředních poplatků (včetně pokut a sankcí) je uváděna v ekvivalentu k tzv. „základní veličině“ (базовая величина). Jedna (1) základní veličina se od 1. dubna 2014 rovná 150.000 běloruských rublů.

Tax free

V Bělorusku je aplikován systém vratky DPH z nákupu běloruského zboží zahraničními turisty - [TAX FREE](#).

Oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince – vhodnost návštěvy s ohledem na politickou či jinou situaci v zemi

V Bělorusku je velmi dobrá bezpečnostní situace, nicméně může dojít k drobným krádežím, zejména v místech s větší četností lidí (obchodní domy, nádraží, stadiony, metro apod.)

Není doporučováno zdržovat se poblíž míst protestních akcí z důvodu možného zadržení za účast na nepovolené demonstraci.

Rovněž není doporučována návštěva míst bezprostředně zasažených následky havárie Černobylské jaderné elektrárny, k níž došlo v roce 1986 na Ukrajině, pouhých 10 km od hranic s Běloruskem. Jedná se zejména o oblast na jihovýchodě země, rozprostírající se mezi městy Loev, Mozyr, Petrikov a David-Gorodok. Na celém ostatním území Běloruska je trvale mírně zvýšená radiace.

- Monitoring úrovně radiace - [Republikové centrum radiační kontroly a monitoringu](#)

6.10 Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR

Pracovní povolení

Cizinci mohou v Bělorusku vykonávat pracovní činnost pouze na základě speciálního pracovního povolení. Povolení na 1 rok vydávají příslušné orgány v místě pobytu cizince, zabývající se problematikou občanství a migrace. Pracovní povolení může být prodlouženo o další rok. Výjimkou jsou osoby, které mají povolení k trvalému pobytu, na základě

mezinárodních dohod (např. občané RF), zakladatelé nebo představitelé obchodních organizací se zahraničními investicemi, zaměstnanci pracující v zastoupeních zahraničních společností nacházejících se na území Běloruska. Běloruské podniky, které zaměstnávají více jak 10 zahraničních pracovníků bez trvalého pobytu musí žádat o povolení k zaměstnávání zahraniční pracovní síly.

Povolení k podnikání

Cizinci, mimo výjimek (viz *Pracovní povolení*), mohou v Bělorusku podnikat jen na základě speciálního povolení k podnikatelské činnosti. Povolení vydávají příslušné orgány, zabývající se problematikou občanství a migrace, na období uvedené v žádosti (ne však delší než je platnost dočasného pobytu nebo registrace v Bělorusku). Cizinec, který získá příslušné povolení je povinen se v průběhu 15 pracovních dní evidovat na Ministerstvu daní a poplatků Běloruska.

- [Odbor občanství a migrace Ministerstva vnitra Běloruska](#)

Cizinci, kteří se dočasně nacházejí na území Běloruska nemají právo vykonávat podnikatelskou činnost bez vytvoření právnické osoby. Cizinci i běloruští občané pracují na základě pracovních smluv, jejichž povinné náležitosti upravuje běloruská legislativa. Zahraniční pracovníci platí ze svých příjmů daně podle běloruských zákonů. Zamezení dvojího zdanění řeší příslušná mezistátní dohoda mezi Běloruskem a ČR. V souladu se zákony Běloruska mohou zahraniční pracovníci vyvážet a převádět do zahraničí svou mzdu.

6.11 Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

V souladu s nařízením prezidenta Běloruska „*O pojišťovací činnosti*“ musí mít zahraniční občané povinně sjednanu smlouvu o zdravotním pojištění na sumu min. 10 000 EUR, a to přímo s běloruskou pojišťovnou nebo prostřednictvím smluvní zahraniční pojišťovny. Při absenci pojištění a vzniku události vyžadující si zdravotní péči musí být tato péče uhrazena dotyčnou osobou nebo osobou (stranou), která cizince do země pozvala. V případě, že zahraniční občan má přiznán trvalý pobyt, je mu poskytována zdravotnická péče za podmínek jako občanům Běloruska.

Některá státní zdravotnická centra:

- [РНПЦ "Кардиология"](#) (kardiologie)
- [Республиканский центр медреабилитации и бальнеолечения](#) (všeobecné)
- [РНПЦ травматологии и ортопедии](#) (traumatologie a ortopedie)
- [РНПЦ "Мать и дитя"](#) (pro matky s dětmi)
- [РНПЦ оториноларингологии](#) (ORL)
- [Республиканская клиническая стоматологическая поликлиника](#) (stomatologie)

V Bělorusku existují pouze dvě pojišťovny, které jsou oprávněny poskytovat povinné zdravotní pojištění: [BELGOSSTRACH](#) a [BELEXIMGARANT](#).

7. Kontakty

Podkapitoly:

- 7.1. Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 7.2. Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu (CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra)
- 7.3. Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)
- 7.4. Internetové informační zdroje

7.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Velvyslanectví ČR v Minsku

ul. Nagornaja 12, 220088 Minsk, Bělorusko

Tel.: +375172945191

Fax: +375172945199

E-mail: minsk@embassy.mzv.cz

Web: <http://www.mzv.cz/minsk>

Nouzová linka pro české občany (mimo pracovní dobu zastupitelského úřadu): +37544701 9009

Vedoucí zastupitelského úřadu: Milan Ekert, velvyslanec

E-mail: minsk@embassy.mzv.cz

Politika, kultura, lidská práva: Pavel Buček, rada

E-mail: minsk@embassy.mzv.cz

Ekonomika a obchod: Ivan Galat, obchodní rada

E-mail: commerce.minsk@mzv.cz

Konzulární oddělení: František Lokaj, rada, vedoucí konzulárního úseku

E-mail: Consulate.Minsk@mzv.cz

Pracovní doba: pondělí - pátek, od 8:30 do 17:00.

Velvyslanectví se nachází mimo centru města, nedaleko litevského velvyslanectví. Mezinárodní letiště v Minsku je od centra vzdáleno cca 45 km. Pro přepravu lze využít taxi (doporučujeme využít letištního taxi), autobus (č. 300) nebo mikrobusey. Z letiště vede do centra silnice M2 (Moskovskoje šossé), na kterou navazuje prospekt Nezávislosti (pr. Nezasvisimosti).

Honorární konzulát ČR v Brestu

Dne 10. října 2012 byl slavnostně otevřen Honorární konzulát ČR v Brestu pod vedením honorárního konzula pana Uladzimira Mikuliče. Konzulát má působnost pro Brestskou oblast.

Honorární konzulát ČR v Brestu

bulvar Kosmonavtov 75/1

224030 Brest

Bělorusko

Tel.: +375162220527

E-mail: brest@honorary.mzv.cz

Provozní hodiny: úterý a čtvrtek 14-16 hod., jindy po předchozí domluvě.

7.2 Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu (CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra)

- Ministerstvo zahraničních věcí ČR: +420224181111 (ústředna)
- Odbor východní Evropy MZV ČR: +420224182512
- Ministerstvo průmyslu a obchodu: +420224811111 (ústředna)

Zastoupení CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism v Bělorusku není. Zahraniční kancelář CzechTourism sídlí v Moskvě; České centrum v Kyjevě.

7.3 Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)

Od roku 2013 lze použít jednotné číslo pro přivolání pomoci **112**.

Další čísla:

- Hasiči: 101
- Policie: 102
- Záchraná služba: 103
- Plyn: 104
- Železnice: 105
- Letiště: 106
- Taxi: 107, 135, 152, 157, 158
- Autobusová nádraží: 114
- Telefonní čísla organizací: 109
- Předpověď počasí: 195
- Informace o tel. číslech: 185

7.4 Internetové informační zdroje

Oficiální webová prezentace Běloruska<http://www.belarus.by>

- [Běloruská telegrafní agentura BELTA](#)
- [Běloruská informační společnost BELAPAN](#)
- [Běloruský portál TUT.BY](#)
- [Nezávislý informační web Běloruský partyzán](#) (#belpartisan)
- [Běloruské zprávy NAVINY.BY](#)
- [Internetové zpravodajství Charty 97](#)
- [Internetové zpravodajství Centra obránců lidských práv Vjasna](#) (neregistrovaného)

Adresy významných ústavních činitelů a institucí

- [Prezident](#)
- [Rada ministrů](#)
- [Ministerstvo architektury a stavebnictví](#)
- [Ministerstvo zahraničních věcí](#)
- [Ministerstvo bytového a komunálního hospodářství](#)
- [Ministerstvo zdravotnictví](#)

-
- [Ministerstvo vnitřních záležitostí](#)
 - [Ministerstvo informatiky](#)
 - [Ministerstvo kultury](#)
 - [Ministerstvo lesního hospodářství](#)
 - [Ministerstvo obrany](#)
 - [Ministerstvo školství](#)
 - [Ministerstvo daní a poplatků](#)
 - [Ministerstvo pro mimořádné situace](#)
 - [Ministerstvo přírodních zdrojů a ochrany životního prostředí](#)
 - [Ministerstvo průmyslu](#)
 - [Ministerstvo spojů a informatizace](#)
 - [Ministerstvo zemědělského hospodářství a potravin](#)
 - [Ministerstvo sportu a turistiky](#)
 - [Ministerstvo antimonopolní regulace a obchodu](#)
 - [Ministerstvo dopravy a komunikací](#)
 - [Ministerstvo práce a sociální ochrany](#)
 - [Ministerstvo financí](#)
 - [Ministerstvo hospodářství](#)
 - [Ministerstvo energetiky](#)
 - [Ministerstvo spravedlnosti](#)
 - [Národní statistický výbor](#)
 - [Státní celní výbor](#)
 - [Státní výbor pro standardizaci](#)
 - [Státní výbor pro vědu a technologie](#)
 - [Státní výbor majetku](#)
 - [Státní vojensko-průmyslový výbor](#)
 - [Národní banka](#)
 - [Běloruská asociace autodopravců \(BAMAP\)](#)